

Lábodi Csicsergő Óvoda és Konyha 7551 Lábod, Vasút utca 7.

☎: 82/ 385 - 146

OM 202217

✉: labodicsicssergo@gmail.com

PEDAGÓGIAI PROGRAM

LÁBODI CSICSERGŐ ÓVODA ÉS KONYHA

Érvényes: 2024. szeptember 1-től

A mi házunk olyan ház, ablakszemén nincsen máz.
A mi házunk nagy kalapos, piros tetős, széles, lapos.
A mi házunk nem is cifra, kémény füstje nem száll vissza.
A mi házunk fala fehér, ha vándor jön, oda betér.
A mi házunk ajtószája, becsukódik éjszakára.
A mi házunk velünk alszik, reggel, ha kél, szava hallik.
A mi házunk mindig vár, mindegy tél van e, vagy nyár.

Uzsonyi Pál: Mindig vár...

Az intézmény OM azonosítója: <p style="text-align: center;">202217</p>	Készítette: <p style="text-align: center;">..... igazgató Ph</p> <p style="text-align: center;">a nevelőtestület bevonásával (Nkt. 26.§ (1))</p>
LEGITIMÁCIÓS ELJÁRÁS	
Szülői Szervezet a Pedagógiai Programban foglaltakat <u>véleményezte</u> és támogatja annak megvalósítását. Szülői Szervezet elnöke	
Továbbá A <u>nevelőmunkát segítő alkalmazottak</u> a Pedagógiai Program tartalmáról a <u>tájékoztatást megkapták</u> Nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében	
Az Nkt. 26. § (1) 83. § (2) bek. g) pont bekezdése által felhatalmazva, a Lábodi Csicsergő Óvoda és Konyha Pedagógiai Programját a fenntartó Önkormányzat Képviselő-testülete számú határozatával jóváhagyta. A fenntartó képviseletében Ph	
A dokumentum jellege: <u>Nyilvános</u> a 20/2021. EMMI rendelet 82. § (3)* és az Nkt. 25. § (1)	
Hatályos: <p style="text-align: center;">a kihirdetés napjától</p>	Érvényes: <p style="text-align: center;">A kihirdetés napjától visszavonásig</p>
Verziószám: 1./2024	Készült: példány Iktatószám:

Tartalomjegyzék

Legitimációs eljárás	3
Intézményünk adatai	7
Bevezető.....	7
Pedagógiai Programunkról.....	8
Küldetésnyilatkozat.....	8
1 Nevelésünk rendszere	8
1.1 Gyermekkép.....	8
1.2 Óvodakép.....	9
1.3 Intézményünk jövőképe.....	10
1.4 Az óvodapedagógus modell szerepe.....	10
1.5 Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése	11
1.6 Az óvodapedagógus és a pedagógiai asszisztens együttműködése	11
2 Az óvoda bemutatása.....	12
3 Pedagógiai alapelveink	12
4 Pedagógiai nevelésünk célja, feladata.....	13
5 Az óvodai nevelés feladatai	14
5.1 Az egészséges életmód alakítása	14
5.1.1 Kialakítandó és rögzítendő szokások.....	14
5.1.2 Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek ellátásának speciális rendje	16
5.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása	17
5.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés- és nevelés megvalósítása.....	18
6 Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	19
6.1 Személyi feltételek.....	19
6.2 Tárgyi feltételek.....	20
7 Az óvodai élet megszervezése	21
7.1 Hetirend	21
7.2 Napirend	21
8 Az óvodai nevelés tervezésének alapja óvodánkban	22
8.1 Főbb alapidokumentumaink.....	22
9 Az óvoda kapcsolatai.....	23
9.1 Család - óvoda	23
9.1.1 Főbb kapcsolattartó rendezvényeink.....	24
9.2 Általános Iskola - óvoda	26
9.3 Fenntartó - óvoda.....	26
9.3.1 Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás formái	26
9.3.2 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez	27
9.4 Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat - óvoda.....	27
9.4.1 Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás formái	27
9.4.2 Óvodapedagógus feladatai a kapcsolattartás során.....	27
9.4.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez	27
9.5 Roma Nemzetiségi Önkormányzat - óvoda	28
9.5.1 A kapcsolattartás formái	28
9.5.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során	28
9.5.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez	28
9.6 Pedagógiai Szakszolgálatok - óvoda.....	28
9.6.1 A kapcsolattartás tartalma, formái	28
9.6.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során	28
9.6.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez	29
9.7 Egészségügyi intézmények - óvoda	29
9.7.1 A kapcsolattartás formái	29
9.7.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során	29
9.7.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez	29
9.8 Szakmai szolgáltató intézmények - Óvoda	29
9.8.1 A kapcsolattartás formái	29
9.8.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során	29
9.8.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez	30
9.9 Közművelődési intézmények - óvoda.....	30
9.9.1 A kapcsolattartás formái	30
9.9.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során	30
9.9.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez	30

10	Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógusok feladatai.....	30
10.1	Játék.....	30
10.1.1	A játékhoz szükséges feltételek.....	31
10.1.2	Játékformák.....	31
10.1.3	Egyes játékfajták személyiségformáló hatása.....	31
10.1.4	A pedagógus által kezdeményezett játék.....	32
10.2	Verselés-mesélés.....	33
10.2.1	Az óvodapedagógus feladatai a verselés, mesélés tevékenységek szervezése során.....	34
10.3	Ének zene, énekes játék, gyermektánc.....	34
10.3.1	Az óvodapedagógus feladatai az ének zene, énekes játékok, gyermektánc szervezése során.....	35
10.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	35
10.4.1	Az óvodapedagógus feladatai a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka szervezése során.....	36
10.5	Mozgás.....	36
10.5.1	Az óvodapedagógus feladatai a mozgás szervezése során.....	37
10.6	A külső világ tevékeny megismerése.....	38
10.6.1	Alapelveink a környezeti- és környezetvédelmi nevelésben.....	39
10.6.2	Az óvodapedagógus feladatai a külső világ tevékeny megismerésének szervezése során.....	39
10.7	Matematikai tartalmú tapasztalatok.....	40
10.7.1	Az óvodapedagógus feladatai a matematikai tartalmú tapasztalatok megismerésének szervezése során.....	41
10.8	Munka jellegű tevékenységek.....	42
10.8.1	Munka jellegű tevékenységek óvodánkban.....	42
10.9	A tevékenységben megvalósuló tanulás.....	44
10.9.1	A tanulás lehetséges formái az óvodában.....	44
10.9.2	Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységekben megvalósuló tanulás szervezése során.....	44
11	A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	45
11.1	Testi érettség.....	46
11.2	Lelki érettség.....	46
11.3	Szociális érettség.....	46
12	Az óvodába és az iskolába lépés feltételei.....	47
13	Az intézmény sajátos feladatai.....	47
13.1	Gyermekvédelem.....	47
13.2	Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése.....	50
13.2.1	A sajátos nevelési igényű gyermekek.....	50
13.2.2	Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése.....	50
13.2.3	Beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése.....	51
13.2.4	Migráns gyermekek interkulturális nevelése.....	51
13.3	A nemzetiség kultúrájának és hagyományainak ápolásával kapcsolatos feladatok.....	52
14	Az intézmény integrációs programja.....	54
15	Az óvoda tervező, értékelő és dokumentációs rendszere.....	55
15.1	Tervezés.....	55
15.2	Értékelés.....	56
16	Eljárásrend.....	57
16.1	A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai.....	57
17	Záró rendelkezések.....	57
17.1	A Pedagógiai Program hatálya.....	57
17.2	A Pedagógiai Program nyilvánossága.....	58
17.3	A hozzáférhető elhelyezés biztosítása.....	58
18	Legitimációs záradék.....	58
	Felhasznált irodalom.....	59
	Egészségfejlesztési program.....	60

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok, valamint a gyermeket megillető jogok biztosítása érdekében a Magyar Köztársaság által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból indultunk ki, hogy az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia, az egyenlő hozzáférés biztosításával. A gyermeket, - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különös védelem illeti meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet vállalnak.

Törvényi előírások figyelembe vétele:

A program a 137/1996. (VIII.28.) számú Kormány rendelet értelmében, az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készült, magába foglalva a hazai és a helyi óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva az, 1993. évi LXXIX. Köznevelési törvényt valamint, az azt módosító 1999. évi LXVIII. számú törvényt, majd 2011.évi CXC. törvényt a köznevelésről, annak végrehajtási rendeleteit, köznevelés távlati fejlesztésének stratégiáját, a megyei és községi köznevelési koncepció irányelveit.

A program az alábbi törvények, rendeletek figyelembe vételével készült:

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük
- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakkvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről

Egyéb dokumentumok:

- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
- Az óvoda működési és szakmai tevékenységét meghatározó útmutatások (Oktatási Hivatal): Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve, a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve

Figyelembe vettük a helyi társadalmi elvárásokból felmerülő feladatokat, alkalmazva a már több éve jól bevált, működő nevelési-fejlesztési gyakorlatokat, módszereket, amelyeket helyi adottságaink lehetővé tesznek.

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Intézményünk neve:	Lábodi Csicsergő Óvoda és Konyha
Intézményünk címe:	7551 Lábod, Vasút utca 7.
Konyha telephely:	7551 Lábod, Iskola utca 4.
Telefonszáma:	82-385-146.
E-mail:	labodicsicsergo@gmail.com
Fenntartóink:	Lábod Község Önkormányzata 7551 Lábod, Kossuth utca 57. Telefon: 06-82-548-010
Az intézmény felügyeleti szerve:	Lábod Község Önkormányzati Képviselő Testülete
A pedagógiai program alkotója:	Az intézmény nevelőtestülete
Benyújtója:	Vida Tünde igazgató
Törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:	A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik

Az intézmény feladata:

- 3-6 éves korú gyermekek nevelése és iskolai életmódra való felkészítése 3 osztott óvodai csoportban
- roma kisebbséghez tartozó gyermekek felzárkóztatása
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztő, felzárkóztató oktatása kis létszámú csoportokban
- sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, oktatása
- logopédiai feladatellátás
- férőhely: 75 fő

BEVEZETŐ

Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, a mi feladatunk az, hogy minden gyermek számára egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelést biztosítsunk. Az egyéni bánásmód elvét alkalmazva csökkentjük a meglévő hátrányokat, nem adunk helyet semmiféle előítéletnek.

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNKRÓL

Pedagógiai Programunkat, a helyi sajátosságok (falu, roma nemzetiségi lakosok létszámának növekedése), a gyermekek szociokulturális háttéréből fakadó nevelési feladataink figyelembe vételével, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogrammal (ONAP 1996.) és az Alapító Okiratunkban megfogalmazott kötelezettségekkel harmonizálva alkottuk meg. A törvényi változások során többször is módosítanunk, bővítenünk volt szükséges, azonban Pedagógiai Programunk fő vonala, elhivatottságunk és alapelveink megfogalmazása minden esetben megmaradt.

Pedagógiai Programunk fontos elemei:

- családorientáltság
- tevékenység központúság
- kompetencia alapú óvodai nevelés, készség-képességfejlesztés
- halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Lábodi Csicsergő Óvoda és Konyha intézményébe szeretettel várjuk településünk valamennyi óvodáskorú gyermekét.

Olyan óvodaként működünk, ahol az egyenlő hozzáférés érdekében minden gyermek esélyt kap személyiségének kibontakoztatására.

Valljuk, hogy a gyermekek képességei a mozgás által sokoldalúan fejleszthetők, ezért kiemelten fontosnak tartjuk a mozgás lehetőségét, természetesen biztosítva ez mellett a játék szabadságát.

Kiemelten kezeljük az egészséges életmód, a mozgás iránti igény megalapozását, melyek nagyon fontos szerepet töltenek be a harmonikus személyiségfejlesztés területén végzett munkánkban.

Arra törekszünk, hogy minél otthonosabb, barátságosabb, élményekben gazdagabb óvodai légkört alakítsunk ki, ahova a szülők szívesen hozzák gyermekeiket és ahol ők jól érzik magukat.

Munkánk során a fenntartói és a szülői elvárásoknak megpróbálunk megfelelni. Az új szakmai kihívások teljesítése érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük az új pedagógiai eredményeket, ajánlásokat és folyamatosan tovább képezzük magunkat.

1 Nevelésünk rendszere

1.1 Gyermekkép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Minden gyermek életkoronként és egyénenként változó, testi és lelki szükségleteinek és a saját képességrendszerének figyelembevételével nevelhető, fejleszthető.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Minden gyermeknek joga van – az eltérő szociális környezettől függetlenül – a törvények nyújtotta védelemre, gondozásra és nevelésre, szeretetre és megértésre, gyermek voltának elismerésére és képességeinek fejlesztésére.

Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt megkapja az óvodánkban, kialakul az óvodás tartása, önálló, nyugodt és kiegyensúlyozott lesz. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

1.2 Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Szakmailag önálló nevelési intézmény, a családi nevelés kiegészítője. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda óvó-védő, szociális és nevelő-személyiségfejlesztő funkciók teljesítése közben a gyermekben megteremtődnek a kisiskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

Az óvodai nevelés az alapelvek, és a célok megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról.
- A gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékról.
- E tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről.
- A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami önálló cselekvéséhez szükséges.
- A családi háttérből származó kulturális és szociális hátrányok csökkentéséről, a lemaradások kompenzálásáról.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséről, a befogadó, eredményeket értékelő környezet kialakításáról.
- Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvodai légkör megteremtéséről, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy gyermeki tartást, önállóságot és ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.

A pedagógiai programunk részeként Egészségfejlesztési program keretében a gyermekeinket személyiségük sokoldalú fejlesztésével, egészséges életmódra való nevelésével, korszerű ismeretek és a környezettudatos szemlélet közvetítésével, versenyképes tudást nyújtva felkészítjük az eredményes további tanulmányokra.

Célunk,

hogy a hagyományainkra, tapasztalatainkra és az óvodánk pedagógiai programjára építve kialakítsuk és fejlesszük gyermekeinkben az örök emberi erkölcsi értékeket:

- az egyén tiszteletét
- a humánus gondolkodást
- a közösség iránti felelősségvállalást
- az empátiát, a toleranciát és mindazokat az alapvető képességeket, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellettélést segítik.

Célunk.

hogy fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.

A nevelőközösség pedagógiáját meghatározó tanulási környezet bemutatása:

Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességeik optimálisan fejlődhessenek.

Célunk, hogy gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét.

A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig tartó tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük.

Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok korai megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját megerősíti. Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett.

A tanulásban, neveltségben lemaradó gyermekeknél a lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet biztosítunk, eredményeinket mérjük és értékeljük.

Munkánkban az e pedagógiai programban meghatározott módszerek mentén az óvodapedagógusok változatos, egyénre szabott módszerekkel végzik nevelőmunkájukat.

1.3 Intézményünk jövőképe

- Hitelesen azonosulunk pedagógiai programunkkal, a benne foglalt alapelvekkel, célokkal, feladatokkal.
- Nevelési gyakorlatunk a gyermekközpontúságot és a hátránycsökkentést helyezi előtérbe.
- Elsődleges feladatunknak tartjuk, hogy az óvodánkba járó gyermekeknek tevékenységekkel teli, boldog óvodás éveket teremtsünk meg.
- Megkülönböztetett figyelemmel közelítünk a szülők felé, törekszünk a kiváló partneri viszonyra.
- Óvjuk és védjük a környezetünket, előtérbe helyezzük a fenntarthatóság elveit.

1.4 Az óvodapedagógus modell szerepe

Az ideális óvodapedagógus az alapvető humanista értékek hordozója, amelyhez megfelelő szakmai felkészültség társul és ez mindennapi pedagógiai tevékenységében kifejeződik.

Fontos a belső és a külső, -az érzések, a viselkedés és a rendezett megjelenés harmonikus összhangja.

Ez biztosítja a nevelői magatartás, példamutatás hitelességét.

A nevelőtestület közös értéknek fogadja el a toleranciát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleményének, emberi méltóságának a tiszteletben tartását.

Továbbá az esztétikus óvodai környezet jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasságát, a helyzetekhez és a gyermek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az önművelési, önfejlesztési igényt.

A jó óvodapedagógus tudja, hogy a gyermek már megtanult és magával hozott bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodának tiszteletben kell tartani.

Törekszünk arra, hogy az élet adta szituációkban-lehetőségekhez mérten, a döntésekbe is be tudjuk vonni a gyermekeket.

1.5 Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése

A kompetencia alapú óvodai program megvalósítása során a dajka munkája az óvodapedagóguséval összehangolt, hiszen a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. Munkáját a gyermekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógusok irányítása mellett végzi. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógus nevelési elképzeléseit, módszereit illetően.

Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják a pedagógusok a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani.

Fontos, hogy tartsa be a titoktartási kötelezettséget a gyermekekről kapott információ terén. Ismerje és alkalmazza munkaköri leírását.

Legyen igénye önmagát képezni a változó óvodai élethez igazodva.

Az óvoda pedagógiai asszisztensével alakítson ki pozitív kapcsolatot.

A sajátos nevelési igényű, illetve kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában résztvevő szakemberekkel működjön együtt

1.6 Az óvodapedagógus és a pedagógiai asszisztens együttműködése

Az óvodai program megvalósítása során a pedagógiai asszisztens munkája az óvodapedagóguséval összehangolt, hiszen csak így tud a segítségére lenni a gyermekek megfelelő nevelésében.

Magatartásával, beszédstílusával, külső megjelenésével mintaadó a gyermekek számára.

Az óvodapedagógus irányításával vesz részt az óvodai tevékenységekben, és a pedagógus által kijelölt gyermekekkel történő feladatok elvégzésében.

A csoportokba járó gyermekekkel, óvodapedagógusokkal, dajkákkal és a szülőkkel pozitív kapcsolatot alakít ki.

Törekszik arra, hogy ne lépje túl a hatáskörét.

Ismeri és betartja a munkaköri leírást.

A gyermekek fejlődésével kapcsolatos tájékoztatást meghagyja az óvodapedagógusnak.

A sajátos nevelési igényű, illetve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában résztvevő szakemberek javaslatait, nevelési ötleteit megfogadja és alkalmazza, hiszen a sajátos nevelési igényű gyermekek aktív segítője.

2 Az óvoda bemutatása

Somogy megye déli részének szép természeti környezetben fekvő települése Lábod község.

A jelenleg működő óvoda 1983. 12. 01-től (az új óvodaépület átadásától) biztosítja a 3-6 éves korú gyermekek nevelését életkori sajátosságaik figyelembevételével, szem előtt tartva az egészséges, harmonikus személyiségfejlesztést, derűs, családi légkör biztosításával.

Az épület környéke jól szolgálja e törekvéseink megvalósítását.

Az óvoda egy 7225 m² telekre épült, ebből játszóudvar és kertépítésre alkalmas terület 4785 m². Az épület egyszintes, hasznos alapterülete 840 m².

A csoportszobák 61,5 – 64,5 – 64,5 m² alapterületűek, férőhelyeik száma 25 fő.

Mindhárom csoportszobához saját öltöző és mosdó, WC tartozik.

A negyedik csoportszoba pedig nagyon jól felszerelt tornaszobaként üzemel.

Kapcsolódik még a gyermekek közvetlen ellátását szolgáló helyiségként egy elkülönítő szoba, 2 tálaló-mosogató és 2 szertár.

Egyéb helyiségeink: 1 igazgatói iroda, 1 gazdasági iroda, 1 nevelői szoba, 1 főzőkonyha (200 adag étel elkészítésére engedélyezett), ehhez kapcsolódó előkészítők, raktárak, 2 személyzeti szoba, 1 személyzeti mosdó, 3 személyzeti WC, 1 akadálymentes mosdó WC-vel, 1 személyzeti zuhanyzó, 1 takarítószer tároló és 2 játéktároló az udvari játékok elhelyezésére.

Mindezek elhelyezkedése: egy belső udvart körülölelő, körbejárható folyosóról a keleti és a déli oldalon érhetőek el a csoportszobák és a járulékos helyiségeik, az irodák és a gazdasági rész pedig a másik félkörön.

Az óvoda épületében külön bejáratral elkülönített 30 m² alapterületű szolgálati lakrész található.

Nyilvántartott férőhelyeink száma: 75 fő

A TÁMOP 3.1.4 pályázat kapcsán vezettük be a 2009-2010-es nevelési évben egy csoportban) a kompetencia alapú óvodai programcsomagot, melyet felmenő rendszerben a következő években a másik két óvodai csoport is bevezetett.

Óvodánk teljes körű, színvonalas ellátást biztosít a településen élő 3-6 év közötti korosztályba tartozó gyermekek számára. Célunk a 3. életévüket betöltött gyermekek teljes körű beóvodázása.

3 Pedagógiai alapelveink

- Fontosnak tartjuk az egyéni adottságok és lehetőségek figyelembevételét, az arra alapozott gyermeki személyiség kibontakoztatását, a tehetség gondozását, a hátrányok csökkentését.
- Mindennapi gyakorlatunkban kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk a kísérletező, tapasztalatokra épülő, játékba integrált, tevékenységközpontú, komplex ismeretszerzésnek, a készség-képességek fejlesztésére épülő személyes kompetenciák alakításának.
- Befogadó intézményként minden gyermek számára biztosítjuk a magas színvonalú és a szeretetteljes neveléshez való egyenlő hozzáférést.
- Nélkülözhetetlennek tartjuk a közösségi élet, az együttélés szabályainak, értékeinek, normáinak megalapozását.
- Óvodai nevelésünk során biztosítjuk a nemzetiséghez tartozó gyermekek multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét; az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek részére biztosítjuk a személyre szabott, speciális diagnózisra épülő sokoldalú fejlesztést.
- Az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai intézkedéseinket – családi napok, rendezvények, szakmai szolgáltatási kínálat, – minden esetben a gyermeki jogok, a gyermeki szükségletek figyelembevételével szervezzük.

4 Pedagógiai nevelésünk célja, feladata

Célja:

- A kompetenciákra (ismeret-képesség-attitűd hármasságára) helyezve a hangsúlyt, a gyermekek fejlődésének nyugodt, élménygazdag, harmonikus elősegítése.
- A gyermeki személyiség kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, a speciális gondozást igénylő gyermekek ellátásának figyelembevételével.
- Az inkluzív pedagógia, az együttnevelés elterjesztése, módszertani kultúra fejlesztése.
- A horizontális tanulás és tudás átadás kiépítése.

A kompetencia alapú óvodai programcsomag segítségével a gyermekek számára önfelelt, boldog gyermekkort teremtünk, amelyben:

- kedvük, igényeik, elképzeléseik, vágyaik szerint játszhatnak, mozoghatnak térben és időben
- átélhetik a mesék, versek szárnyaló világát a zenében és a festésben
- átérezhetik a hagyományok üzenetét, bábozhatnak, dramatizálhatnak
- változatos tapasztalatokat szerezhetnek önmagukról, társaikról, a segítő, befogadó, elfogadó felnőttek jelenlétéről, a közösségről
- az őket körülvevő világról, a környezetről, a természet csodáiról, a számok, a mennyiségek birodalmáról színes élményeket szerezhetnek
- játszva tanulhatnak egymástól és a felnőttektől
- bátran, nyíltan megfogalmazhatják kérdéseiket
- figyelembe veszik a gyermekek törvényeit is.

Feladata:

- Alapfokú nevelés, a gyermek 3 éves korától a tankötelezettség eléréséig, az egyéni fejlettségek figyelembevételével. A családi nevelést kiegészítve, esetenként hátrányt csökkentve, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas óvodai nevelésben.
- Az egyéni fejlettséghez igazodó sokoldalú, differenciált személyiségfejlesztés, hangsúlyozottan a tehetséges, illetve a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében.
- Gyermekek napközbeni ellátása.
- Logopédiai, fejlesztő pedagógiai megsegítése.
- Nemzeti, etnikai kisebbségi nevelés.
- Migráns gyermekek fogadása, multikulturális nevelés.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése integrált formában.

5 Az óvodai nevelés feladatai

A megváltozott óvoda funkciója és az átalakult óvodahasználók köre következményeként a kompetencia alapú óvodai programcsomagból magunkénak tekintjük a komplexitást, a rendszerszerű látásmódot, a tapasztalatba ágyazott képesség fejlesztést, a feldolgozási módszerek sokféleségét. A túlméretezett műveltségi tartalmakkal szemben a használható ismereteket, és információkat helyezzük előtérbe. A gyermeki személyiség fejlődést kiemelten kezeljük.

Cél:

A gyermekek egyéni képességeinek megfelelő sokoldalú, harmonikus személyiség kibontakoztatása, tevékenységeken keresztül, érzelem gazdag óvodai légkörben. Az eltérő fejlődésű gyermekekre, kiemelt figyelmet fordítunk.

Feladat:

1. Egészséges életmód kialakítása, prevenciós feladatok ellátása, külső szakemberek bevonásával.
2. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása – a nemzeti identitás-tudat, a keresztény kulturális értékek, illetve a családhoz, szülőföldhöz való kötődés.
3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása – valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, érdeklődést, életkori sajátosságok figyelembe vétele, változatos tevékenységek biztosítása, amelyeken keresztül további élményeket a gyermek spontán és tervezetten szervez.
4. Hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni bánásmóddal az esély-egyenlőség megteremtése.
5. Az óvodáskorú gyermek fejlődésének, és nevelésének optimális feltételeinek biztosítása.
6. Közvetetten segítjük az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.
7. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezet-tudatos magatartásának kialakulását.

5.1 Az egészséges életmód alakítása

Cél:

Testileg, lelkiileg egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése, egészségkultúrájuk kialakítása. Váljanak képessé testi szükségleteik önálló kielégítésére.

Feladat:

- Az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásrendszerének kialakítása a differenciált életritmus figyelembe vételével.
- Mozgásos tevékenységek, séták, kirándulások szervezése.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, környezet-tudatos magatartás megalapozása. (Szelektív hulladékgyűjtés, természetvédelem)
- Együttműködés az óvoda védőnőjével.

5.1.1 Kialakítandó és rögzítendő szokások

Táplálkozási szokások:

- Megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában.

- Gyümölcs hét szervezése a szülők bevonásával. A csoportokban kialakított szokások alapján szülők egészítik ki a napi gyümölcs- és zöldségmennyiséget.

Kultúrált étkezési szokások biztosítása:

- esztétikus, alkalomhoz illő teríték
- helyes, korcsoportnak megfelelő evőeszköz használat
- nyugodt étkezés
- étkezés közbeni helyes viselkedés
- segédkezés, majd önálló munkavégzés (naposi, és önkiszolgáló munka)

Higiénés szokások:

- Étkezések előtt és után, egyéb szennyező tevékenységek alkalmával használják a mosdót, ügyeljenek ruhájuk tisztaságára.

Környezeti higiéné:

- allergén anyagokat kiszűrjük, felületeket napi rendszerességgel tisztántartjuk.
- A betegségek megelőzése érdekében higiéniai szokásokat alakítunk ki.
- Az időjárásnak megfelelő öltözködésre neveljük gyermekeinket.

Öltözködés:

- Kabátok, kinti cipők elhelyezése az öltözőben.
- Váltó ruha elhelyezése az óvodai öltözőszekrényekben.

Mozgás:

- Szabad levegőn való tartózkodás
- Tornaszoba kihasználása
- A mozgásfejlesztő játékok használata
- Mindennapos mozgás
- Testnevelési, mozgásos játékok szervezése
- Tini-kondi használata
- Séták, kirándulások szervezése

Alvás, pihenés:

- Nyugalom, csend, és jó levegő biztosítása
- A gyermekek gerincét egyenesen tartó ágyak használata
- Alvókák, otthoni alvást segítő játékok beengedése kiscsoportban, a befogadás segítése

Levegőzés

- Délelőtt, és délutáni is sok időt töltenek a gyermekek a szabadban
- Szabadban történő tevékenységek szervezése

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Önállóan mosnak kezet, használják a körömkéft.
- Vigyáznak a mosdó rendjére.
- Önállóan használják a wc-t.
- Önállóan mosnak fogat, a fogápoló szereket tisztán tartják.
- Szükség szerint használják a zsebkendőt.

- Ügyelnek az étkező asztal esztétikumára.
- Helyesen használják az evőeszközöket.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett.
- Szokásukká vált a rendszeres, gondos tisztálkodás.
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködnek, vetkőznek, ruhájukat helyre rakják.

5.1.2 Az 1-es típusú diabétesssel élő gyermekek ellátásának speciális rendje

Az Nkt.25§. értelmében intézményünk a gyermek egészségének megőrzésére fokozott figyelmet fordít.

Az Nkt 52§. a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátást biztosítunk.

Az ellátás érdekében az intézményben rendelkezünk Diab-mentor tanúsítványt szerzett dolgozóval.

Az Oktatási Hivatal által szervezett képzésén a vércukormérés és az inzulin beadását is elsajátította, tevékenységét szakorvosi előírásnak megfelelően képes elvégezni.

A szülő a 328/2011. kormányrendelet szerint igényelheti a diétás étrend biztosítását, illetve a diétás étkezés a szülő írásbeli nyilatkozata alapján – a gyermek intézménybe bevitt, vagy a szülő által intézménybe rendelt étel intézményben történő elfogyasztásával is biztosítható. Ez esetben biztosítjuk a hűtés, a melegítés és a fogyasztás megfelelő feltételeit a hatályos jogszabályok és szakmai előírások betartásával. Ez a más betegségben érintett és speciális diétán levő (glutén-, laktóz mentes, sószegény, fehérjedús étrend) gyermekek esetében is alkalmazható.

Az 1-es típusú diabétesssel élő gyermek ellátási folyamata:

- szülői kérelem benyújtása szakorvosi javaslat csatolásával
- szülői nyilatkozat diétás étrend biztosításáról
- a gyermek diab-mentor végzettségű szakemberrel rendelkező csoporthoz rendelése
- a gyermek rendszeres vércukorszint mérése szakorvosi előírás szerint.

Eljárás diabeteszes gyermek rosszulléte esetén:

Hipoglikémia: (vércukorszint hirtelen leesése)

Jellemzői: hideg verejték, sápadtság, remegés, fejfájás, szédülés, gyengeség, éhségérzet, szapora pulzus, izgatott állapot, hányinger, tudatzavar.

Okai: A gyermek az inzulin beadása után nem, vagy későn étkezett, túl sok inzulint kapott, kimerítő testmozgást végzett, rossz helyre, pl. izomba adta az inzulint, ahonnan gyorsabban felszívódik.

Eljárás: vércukorszint mérést követően, szőlőcukor juttatása a szervezetbe, erősebb tünetek esetén Glukagon injekció alkalmazása (Az injekció csak akkor alkalmazható, ha azt szakorvos előírja, a szülő rendelkezésre bocsátja.)

Az injekció szakszerű tárolása az intézmény feladata.

Ketoacidózis: (ha a vércukorszint hirtelen felmegy)

Jellemzői: acetonszagú lehelet, hányás, kipirult arc, beesett szem, száraz, lepedékes nyelv, szapora légzés.

Ez a folyamat nem hirtelen következik be, ha idejében beavatkozunk, a gyermek nem kerül súlyos állapotba.

A tünetek észlelésekor vércukorszint mérés, a normális inzulin cukor bevitelével lehetséges. Az inzulin szakszerű tárolása az intézmény feladata, előírás szerinti adagolását továbbképzésen részt vett szakember végezheti. Hirtelen rosszullét esetén a tünetek gyors szakszerű kezelése mellett a mentők és a szülők értesítése szükséges.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek:

Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket az Nkt. 8. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint a felmentést engedélyező szerv az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, az óvoda a szülő részére tanácsadást, konzultációt biztosít, továbbá terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányítja a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló nevelése-oktatása esetében a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatott pedagógus munkáltatója az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásbeli kérelmére, az Nkt. 65. § (5b) bekezdése szerinti célfeladatot állapíthat meg a pedagógus részére a nevelési-oktatási tevékenységnek az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény számára történő ellátására, ha a pedagógus a megfelelő szakképzettséggel rendelkezik és vállalja, hogy a célfeladatot az e rendeletben foglaltak szerint, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény szakmai vezetése alatt, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény alkalmazottaira vonatkozó szabályok betartásával végzi. A célfeladat megállapításakor előnyben kell részesíteni azt a pedagógust, aki egyebekben a célfeladat ellátásával megegyező feladat-ellátási helyen végzi nevelési-oktatási feladatait. A célfeladatot vissza kell vonni, ha azt az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásban kezdeményezi.

5.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

Mindennapi pedagógiai tapasztalataink igazolják, hogy az azonos életkorú gyermekek között is eltérések vannak személyiségük fejlettsége között. Az egyén boldogulása függ attól, hogy rendelkezik-e az önelemzés, önértékelés és az önfejlesztés képességével. Nevelőmunkánkban fontos, hogy mennyire tudjuk engedni és elfogadni a gyermekek önálló törekvéseit. Hol vannak az ésszerű korlátok, amelyen túl a gyermek már sérti a csoport többi tagjának érdekeit.

Cél:

A szűkebb és a tágabb környezetükben eligazodó, önérvényesítő, egészséges önbizalommal rendelkező, kapcsolatokat kialakító, együttműködő és alkalmazkodó gyermekek nevelése.

Feladat:

- Óvodába lépés előtt családlátogatás szervezése a felvételt nyert gyermekeknél.
- Bensőséges, családi, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör biztosítása.
- A gyermekek beilleszkedésének segítése az óvodapedagógus, és a dajka gondoskodó, szeretetteljes magatartásával.
- Gyermekeinket annak elfogadására, megértésére neveljük, hogy az emberek különbözőek egymástól.

- Pontos, körülhatárolható szokás és normarendszert alakítunk ki, mely növeli a gyermekek biztonságérzetét.
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek gyakorlása.
- A természet szépségeire való rácsodálkozás, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, szépre, tiszteletre és becsületre való hajlam kialakítása.
- A gyermekekben megfelelő önfegyelem, önbizalom, önértékelés kialakítása.
- A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése megfelelő szakemberek közreműködésével, az esélyegyenlőség biztosítása.
- Egyéni fejlődési ütemük figyelembe vételével szocializációjuk segítése.
- A gyermekek minél gazdagabb kapcsolatrendszerének kialakítása.
- A magyarság, a magyar nép kultúrájával, és hagyományaival való ismerkedés.
- Társas kapcsolatok nyomán követése és szociometriai felmérés készítése, értékelése, feladatok kijelölése (középső és nagycsoportos korú gyermekekénél).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Ragaszkodnak a csoporttársaikhoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez.
- Igénylik a csoportban kialakult szokásrendszer alkalmazását.
- A játékszereken megosztóznak társaikkal.
- Segítik társaikat a tevékenységekben.
- Türelmesen meghallgatják a felnőtteket és a társaikat.
- A csoportban érkező vendégeket szeretettel, udvariasan fogadják.
- Az udvariassági formák betartásával kommunikálnak.
- Érdeklődnek társaik iránt, meghallgatják őket.
- Konfliktushelyzetben társaikkal egyezkednek.
- Tisztelettel viselkednek a gyermekekkel, a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival.

5.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés- és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi óvodai tevékenységforma keretében megvalósul, mert a nevelés eszközeinek, és a gyermeki tevékenységrendszernek is tartalmát képezi. Változatos formában, komplex módon, sok beszélgetéssel, játékkal, a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk, kreatívabbá formáljuk óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét, verbális alkotó készségét.

Cél:

Olyan gyermekek nevelése, akik szabad önkifejezésre képesek, meg tudják fogalmazni élményeiket, tapasztalataikat, kialakul tanulási vágyuk, képességük, kreatív személyiségük. Az életkoruknak megfelelő beszédészleléssel, beszédmegértéssel, kifejezőkészséggel rendelkezzenek.

Feladat:

- A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése /érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezet, képzelet, figyelem, akarat, gondolkodás/.
- Szabad önkifejezés, közlési vágy, kapcsolatteremtési készség elősegítése.

- A gyermekek kommunikációs, metakommunikációs képességének fejlesztése.
- Szókincsbővítés, alapozó funkciók megteremtése.
- Anyanyelvi játékok alkalmazása.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségeinek biztosítása.
- Mindennapos mesehallgatás biztosítása, bábszínház, színvonalas előadások látogatása.
- Differenciált, egyéni képességek szerinti fejlesztés.

A gyermek számára biztonságos, ingergazdag környezetet teremtünk, ahol lehetőséget biztosítunk, hogy kibeszélje magát. Kérdéskultúránkkal beszédre, gondolkodásra készítjük a gyermekeket. Kérdéseire folyamatosan választ kap, szabad önkifejezési vágyát érvényesítheti. Körültekintő odafigyeléssel további beszélgetésre ösztönözzük a gyermekeket. Spontán és tervezett helyzetek (beszélgető kör, önálló mesemondás) kialakításával segítjük gondolatainak kifejezését. Pozitív mintaadással és szabályközvetítéssel (javítgatás elkerülésével) fejlesztjük beszédkultúrájukat. A beszédfejlődésben lemaradt gyermekek fejlesztését szakképzett logopédus végzi.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Beszédük jól érthető, mondatainkban megjelennek a főnevek, igék, melléknevek, számnevek.
- Megfelelő tempóban, hangnemben, hangsúllyal beszélnek, kifejezve érzelmeiket, gondolataikat.
- Beszédükben megjelennek az elvont fogalmak, és az ok-okozati összefüggéseket jelölő szavak.
- Érdeklődést mutatnak az új és ismeretlen kifejezések iránt.
- A könyveket szívesen nézegetik, mesélnek a képekről, élményeiket képi ábrázolásban is megjelenítik.
- Kialakul nyelvi fejlettségük, írás, olvasás iránti érdeklődésük.

6 Az óvodai élet megszervezésének elvei

6.1 Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában minden esetben a gyermek áll.

A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek személyiségfejlődése szempontjából. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellet, mintát jelent a gyermek számára.

Az óvodai nevelés eredményességét nagymértékben befolyásolja, az egységes óvodapedagógusi tevékenység és az óvodában dolgozó, nevelőmunkát segítő, nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli, melyet a sérülés specifikumának viszonylatában igyekszünk biztosítani.

A közös szakmai munka megteremtése, az azonos, egységes értékek, elvárások, gyakorlat teljes körű kialakítása alapja az óvodai nevelésünk hatékonyságának.

Szakmai elhivatottságunk bizonyítéka, hogy naprakész, a pedagógiai módszereket sokoldalúan, a jelen kor gyermekére aktualizálva igyekszünk elsajátítani, tovább fejleszteni, alkalmazni és átadni.

Fontosnak tartjuk a különbözőségek elfogadását, s hogy minden dolgozónk fenntartások nélkül közeledjen a nemzetiségi/roma származású, ill. a sajátos nevelési igényű gyermekekhez, szüleikhez, családjához.

A dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük, egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Nevelőmunkánk során a dajka és az óvodapedagógus tevékenységét összehangoltá kell tennünk. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A pedagógiai programnak megfelelően kell tevékenykedniük. Az együttműködés, a munkamegosztás tudatos folyamat, melyet a munkatársi értekezletek során is megbeszélünk. A nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája elengedhetetlen a feladataink megvalósításához. /élelmezésvezető, konyhai dolgozók, karbantartó/

Az óvoda alkalmazotti körét (jelenleg) az alább felsorolt dolgozók alkotják:

Óvodapedagógus:	7 fő
- igazgató	1 fő
- igazgató-helyettes	1 fő
Pedagógiai asszisztens	1 fő
Dajka	3 fő
Konyhai kisegítő-takarító	2 fő
Élelmezésigazgató	1 fő
Szakács	3 fő
Konyhai kisegítő	2 fő
Összesen:	19 fő

Évek óta fontosnak tartjuk az önképzést, és a továbbképzést. Irányultságát a szakmai elvárásoknak, partneri igényeknek megfelelően határozzuk meg. A munkaközösségi munka az évzáró nevelési értekezleten kerül értékelésre.

6.2 Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Óvodánk épületét, udvarát, berendezéseit úgy igyekszünk alakítani, hogy az megfelelő mértékben szolgálja az óvodáskorú gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését.

Lehetővé tegye mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül.

A gyermekek által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és biztonságukra figyelemmel helyezük el.

Óvodánk egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvoda dolgozóinak, és lehetőséget teremt a szülők fogadására is.

7 Az óvodai élet megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a hetirend és a napirend biztosítja a feltételeket. Ezek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

7.1 Hetirend

A hetirend a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportban. A hetirend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését, és lehetőséget nyújt az óvodások napi életének megszervezéséhez, melyet az egész nap folyamán óvodapedagógus irányít. Figyelünk arra, hogy minél rugalmasabb és alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze. Jusson idő a gyermeki tevékenységek, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság a helyzethez való alkalmazkodást segíti elő, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Szabadon dönthetünk abban a kérdésben, hogy a komplexitás keretében mely tevékenységet és szervezeti formákat választjuk a gyermekek fejlesztése érdekében az egyes napok folyamán.

A hetirend életkortól függően naponta biztosítja a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó, szervezhető kezdeményezett, vagy kötött formában.

Heti 1 alkalommal minden korosztály számára kötelező a testnevelés foglalkozás. Mozdulásfejlesztő szabályjátékokat a mindennapos testnevelés keretein belül a gyermekek rész képességeinek fejlesztésére törekedve szervezünk. A felajánlott, választható műveltség tartalmat, integráló tevékenységet úgy alakítjuk, hogy naponta folyamatosan legyen lehetőség a művészeti tevékenységekre, amelyek a szabad játék keretein belül szervezhetők.

7.2 Napirend

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek életrendjét, időbeosztását. A napirend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését. Lehetővé teszi a szabad levegőn való tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenység szabad kibontakoztatását. A gyermek fejlődését biztosító feltételek az együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg, melyet a csoport fejlettségi szintjének megfelelően tervezünk.

A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja. Mindez biztonságot jelent a gyermek számára. A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait és igényeit.

Időpont	Tevékenység
7:00-9:00	Folyamatos játéktevékenység, egyéni és mikrocsoportos tevékenységek, testápolási teendők
9:00-9:30	Tízórai
9:30-10:30	Játékba integrált tanulási tevékenységek
10:30-11:30	Udvari játék, séta, futás, kocogás
11:30-11:45	Testápolási teendők Előkészületek az ebédhez, napos rendszer, terítés

11:45-12:15	Ebéd
12:15-12:45	Előkészületek a pihenéshez Testápolási teendők
12:45-14:30	Pihenés
14:30-15:00	Testápolási teendők, teremrendezés
15:00-15:20	Uzsonna
15:20-16:30	Játékba integrált tevékenységek, hazamenetel
16:30-17:00	Összevont csoport (gyülekező)

A mindennapos mozgás, a mindennapos mese a gyermekek biztonságérzetét, természetes igényeinek kielégítését szolgálja. A meséhez tartozó ráhangoló tevékenységeket, hagyományokat minden óvodapedagógus a saját elképzelése szerint alapozza meg. Vannak szokásossá vált eszközeink, melyek hozzájárulnak a bensőséges, varázslatos, nyugodt kapcsolat kialakulásához, s elősegítik a mese megértését, a gyermeki képzelet fejlődését.

Az óvodai nevelés tervezését, a gyermekek megismerését és fejlesztését, a gyermeki fejlődés nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg.

8 Az óvodai nevelés tervezésének alapja óvodánkban

- A gyermekek alapos megismerése (anamnézis felvétele)
- A gyermeki személyiség kibontakoztatásához való megfelelő fejlesztés, célkitűzés megfogalmazása
- A különböző tevékenységek, a környező világ tevékeny megismerésének főbb témái köré való csoportosítása
- Az óvodapedagógusok által készített dokumentumok, feljegyzések elősegítik a nevelőmunka hatékonyságát.
- Fontos számunkra, hogy az óvodás gyermekek nevelési – fejlesztési terve az aktuális fejlettségi szintről kiindulva, az egyéni fejlődési ütemet, a gyermekek érdeklődési körét, életkorát, a spontán adódó lehetőségeket figyelembe véve, az óvodapedagógus pedagógiai szabadságát tiszteletben tartva készüljenek el.
- A kompetencia alapú óvodai nevelés programcsomag ajánlása alapja az egységes tervezésnek és az egymásra való épülés megvalósulásának.

8.1 Főbb alapdokumentumaink

Felvételi és mulasztási napló (20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról VII. fejezet/

Iratkezelés a nevelési-oktatási intézményekben /A kötelezően használt nyomtatványok/88. § az óvoda által használt nyomtatvány szerint; vezetése napi feladat).

Csoportnapló (vezetése napi feladat, felelősei az adott gyermekcsoport óvodapedagógusai), amely tartalmazza a (az):

- kötelező elemeket (óvoda neve, OM azonosítója és címe, a nevelés aktuális éve, a csoport megnevezése, a csoport óvodapedagógusainak neve, a megnyi-

tás és lezárás helye és időpontja, az igazgató aláírása, az óvodai körbélyegzők lenyomatának helye, a gyermekek neve és óvodai jele, hetirend, napirend)

- nevelési tervet (összefoglalja az óvodai élet tevékenységeivel kapcsolatos, az adott évben adott csoportra vonatkozó elvárásokat, normákat, célokat)
- ciklusterveket (két hétre lebontva segíti a műveltségterületek komplexitásának, a témaegységek integrált feldolgozásának megszervezését, a váratlan eseményekhez való igazodást, a rugalmasság a módosítás lehetősége biztosítja számunkra)
- megvalósulás feljegyzéseket (a ciklus két hete alatt történő, a gyermekcsoport viselkedésében, fejlődésében meghatározó jelentőségű, fontosabb események összegzése)
- év végi értékelést (a csoportra vonatkozó célkitűzések, feladatok eredményességének összefoglalása)
- gyermekek balesetvédelmi „oktatása” (a veszélyes helyzetekre való figyelemfelhívás, napi szinten)

Gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése mappa

(a gyermekek megismerését, fejlesztését segítő feljegyzések, felelősei az adott gyermekcsoport óvodapedagógusai)

tartalma:

- anamnézis
- a befogadás tapasztalatai
- féléves mérés - értékelés eredményei
- egyéni fejlesztési tervek (halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 3 havonta a szülőkkel aláíratva)

Gyermekevédelmi dokumentumok (a gyermek és családvédelmi felelős feljegyzései)

tartalma:

- a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek nyilvántartása
- rendszeres óvodába járás ellenőrzésének feljegyzései
- esetjelző lapok.

9 Az óvoda kapcsolatai

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

Ennek alapvető feltétele, a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda ill. a család teremt meg. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

9.1 Család - óvoda

Fontos feladatunknak tartjuk a családok megismerését, a velük való szoros nevelői együttműködést, figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, ha szükséges segítséget nyújtunk.

Amennyiben a szülő hozzájárul, meglátogatjuk a családokat. Gyermekvédelmi esetekben a családlátogatás kötelező.

A szülők nevelési célkitűzéseinek ismeretében segítünk abban, hogy az elvárásaik reálisak legyenek.

Tájékoztatjuk a szülőket nevelési elképzeléseinkről, módszereinkről, tervezett eseményekről, programokról.

Különös figyelemmel, tapintattal és realitással adunk tájékoztatást a szülőnek saját gyermekéről. Éreztetjük, hogy a segítőszándék vezérel bennünket.

Családdal kapcsolatos minden információt diszkréten kezeljük, eleget teszünk a titoktartási kötelezettségünknek.

Lehetővé tesszük a naponkénti rövid, lényeges közlésekre szorítókozó párbeszédet, ez azonban nem zavarhatja meg a csoport életét, nem vonhatja el az óvónőt a többi gyermektől.

Módot adunk arra, hogy a szülő a csoportban megfigyelhesse gyermekét (óvodai ünnepek, rendezvények kapcsán, ill. a szülő bármikor betekinthez a gyermeke óvodai tevékenységébe, ha az óvodapedagógusnak jelzi ezt).

Biztosítjuk a négy szemközti beszélgetések lehetőségét szülő és a nevelő igénye szerint.

Különös gonddal készülünk fel az új gyermekek fogadására, beszoktatására, fokozott figyelmet fordítunk az otthonról jövő gyermekekre.

Ha szükséges, lehetővé tesszük a szülőnek, hogy segítse gyermeke beilleszkedését.

Bevonjuk őket a programok szervezésébe, bonyolításába, szorgalmazzuk azokon részvételüket.

Amennyire ez tőlünk függ, segítjük a szülő és a gyermek közötti harmónia erősítését.

Csoportonként létrehozunk a szülői szervezetet (megválasztjuk annak elnökét).

Támaskodunk rájuk, erősítjük kezdeményező, koordináló szerepüket.

Alapelvek:

- Bizalomra épülő kapcsolat kialakítása minden családdal. Egyenrangú nevelőtársi viszony kialakítása.
- A gyermek fejlesztésében az óvónő támasza legyen a szülőnek.
- Családi és az óvodai élet közötti folyamatosság biztosítása.
- Egyéni igények, szokások figyelembevétele.
- Az előítéletek kiküszöbölése.
- Hátrányos, veszélyeztetett helyzetű gyermekekkel szembeni különös gondoskodás.

9.1.1 Főbb kapcsolattartó rendezvényeink

Beiratkozás

- ismerkedés az óvoda udvarával, épületével,
- beiratkozásra érkező gyermekek megajándékozása,
- családok tájékoztatása az alapidokumentumok megismerési lehetőségeiről,
- szülőkkel való beszélgetés során az óvoda házirendjének megismertetése.

Családlátogatás

- gyermekek életkörülményeinek megismerése,
- szülők szemléletmódjának, nevelési attitűdjének feltérképezése,
- beszélgetés kezdeményezése a leendő óvodai életről (szokások, szükséges eszközök).

Szülői értekezlet

Csoportonként évente 3 alkalommal szervezünk.

Befogadás

- ismerkedés az óvoda, ill. a gyermekcsoport szabály-szokásrendjével,
- a szülő-gyermek kapcsolatának megfigyelése,
- kölcsönös bizalomépítés,
- család-óvoda átmenet megkönnyítése,
- közös tevékenykedés a szülővel, gyermekkel.

Fogadóóra

- a szülők tájékoztatása gyermekük aktuális fejlettségi állapotáról,
- a gyermekek egyéni fejlődését elősegítő fejlesztési terv ismertetése,
- szükség szerint a szülők bevonása a hatékonyabb fejlesztés érdekében,
- egyéni beszélgetés során a gyermeknevelésben felmerülő problémák megoldására utaló tanácsadás, segítségnyújtás,
- szülői kezdeményezésre történő megbeszélés lebonyolítása.

Nyílt napok

- betekintés az óvoda mindennapjaiba, ismerkedés az óvoda, ill. a gyermekcsoport szabály-szokásrendjével,
- az óvodapedagógus által készített megfigyelési szempontrendszer segítségével a gyermekek fejlettségének megfigyelése,
- közös megbeszélés,
- egyéni problémák megbeszélése,
- nevelési tanácsadás.

Játékos szülői munkadélutánok

- kellemes hangulatú munkadélutánok,
- eszközök készítése, az elkészített eszközök hasznosságának bemutatása,
- kötetlen beszélgetések, egymás megismerésére törekvés, közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése,
- a játék fontosságának erősítése a szülőkből.

Anyák napi köszöntés

az anya-gyermek kapcsolat mélyítése, a közös, meghitt együttlét alakítása.

Jótekonysági Óvodabál

A szülők kezdeményezésére 2001. februárjában szerveztük, rendeztük meg első alkalommal. Sikere attól kezdve változatlan, ezért napjainkra már hagyománnyá vált. Minden évben remek lehetőséget kínál a szülőkkel való kötetlen hangvételű, jó hangulatú beszélgetésre, együttlétre. 2024-től a Szülői Szervezet vette át a bál szervezését, az óvoda dolgozói munkájukkal segítik a bál szervezését, lebonyolítását.

Szülői Szervezet megalakítása

- szülői feladatok koordinálása,
- szülői kezdeményezések megvalósítása,
- szülők érdekképviselete,
- megbeszélés,
- tájékoztatás.

9.2 Általános Iskola - óvoda

- A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglet-
hez.
- A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.
- Lehetőséget biztosítunk az alsós tanítóknak, hogy megismerkedjenek nevelőmunkák-
kal.
- Tájékoztatjuk őket az egyes gyermek fejlettségi szintjéről, azokról a módszerekről,
amelyekkel az adott gyermek legkönnyebben fejleszhető.
- Nyitottak vagyunk az iskola felé, így a nevelők bármikor betekinhetnek az óvoda éle-
tébe.
- A nagycsoportosokkal látogatást teszünk az iskolába, ahol megismerkedünk az iskolai
élettel.
- Részt veszünk egy-egy iskolai ünnepségen, meghívjuk őket óvodai rendezvényekre.
- Figyelemmel kísérjük a tőlünk iskolába kerülő gyermekek beilleszkedésének folyama-
tát.

Alapelvek:

- Az óvodából az iskolába történő átmenet zavartalan biztosítása.
- Kölcsönös nyitottság érvényesülése.
- Egymás munkájának megismerése.
- Kölcsönös bizalom, megbecsülés egymás nevelőmunkája iránt.
- Minden gyermek örömmel induljon iskolába.

9.3 Fenntartó - óvoda

9.3.1 Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás formái

- a fenntartó képviselőjének meghívása az óvoda évnyitó nevelési értekezletére,
- a fenntartó képviselőjének és a képviselőtestület tagjainak meghívása az intézmény
rendezvényeire,
- évente egyszer, ill. a fenntartó kérésére, az igazgató korrekt tájékoztatást ad intézmé-
nyünk működéséről, szakmai fejlődéséről,
- az igazgató tájékoztatja a fenntartót a rendkívüli eseményekről, aktuális problémákról,
szülői elvárásokról, igényekről,
- a falu rendezvényein való aktív részvétel (alkalmazottak, gyermekek).

9.3.2 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez

Az óvoda - fenntartó közti együttműködés mozgatórugója, a Fenntartóval való kapcsolattartó, az intézmény igazgatója. A folyamatos és rendszeres együttműködés során segíti az óvoda szakmai presztízsének növelését. Az igazgató kezdeményezésére a fenntartó képviselője és a képviselőtestület tagjai meghívást kapnak az intézmény rendezvényeire, ünnepségeire, amely elősegíti, hogy betekintést nyerjenek az óvoda életébe és megtapasztalják alkalmazottaink szakmai elkötelezettségét.

Az igazgató által a Fenntartó korrekt tájékoztatást kap az óvodában folyó szakmai munkáról, a pedagógiai törekvéseinkben elért eredményeinkről.

9.4 Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat - óvoda

9.4.1 Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás formái

- a Gyermekjóléti Szolgálat képviselőjének meghívása az óvodai szülői értekezletre,
- eset megbeszélések szervezése,
- közös családlátogatás,
- közös fogadó órák szervezése a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel,
- adományok gyűjtése, átadása,
- életviteli problémák közös megoldása,
- rendszeres konzultációk rendezése.

9.4.2 Óvodapedagógus feladatai a kapcsolattartás során

- folyamatos kapcsolattartás a gyermekvédelmi szolgálat igazgatójával, képviselőjével (óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős),
- együttműködési megállapodás keretében a közös munka feladatainak rögzítése (igazgató, gyermekvédelmi felelős),
- szükség esetén közös családlátogatás kezdeményezése,
- közös szülői értekezlet szervezése,
- a hároméves gyermekek beóvodázásának elősegítése,
- a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek feltérképezésébe való részvétel,
- a szociális hátrányból adódó hiányosságok pótlásának támogatása (adományok gyűjtése),
- az egyénre szabott családsegítésben való aktív részt vétel, különösen a hátrányos és/vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében.

9.4.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez

- Az óvoda jelzőrendszerként működik a gyermekjóléti szolgálat felé.
- Az intézmény igazgatója az óvoda gyermekvédelmi felelősével közösen rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálattal, annak igazgatójával, ill. munkatársával.
- Együttműködési megállapodás keretében rögzítésre kerülnek a közös munka feladatai.

- A gyermekjóléti szolgálat igazgatója rendszeresen figyelemmel kíséri a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változásokat és felhívja az igazgató és a pedagógusok figyelmét az aktuális változásokra.
- Az intézmény kérésére szülői értekezleteken, fórumokon, programokon tájékoztatót tart gyermekvédelmi kérdésekről (pl. szülői jogok, kötelességek, gyermeki jogok).

9.5 Roma Nemzetiségi Önkormányzat - óvoda

9.5.1 A kapcsolattartás formái

- óvodai rendezvényekre való meghívás,
- folyamatos kapcsolattartás a Roma Nemzetiségi Önkormányzat vezetőjével (esetenként tagjaival),
- az óvoda alapvető dokumentumainak megismertetése, véleményeztetése,
- a közös pályázati lehetőségek kihasználása,
- kölcsönös segítségnyújtás.

9.5.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során

- a partneri elégedettség növelése,
- a roma származású családokkal való kapcsolattartás kialakításához, fenntartásához való támogatás kérése,
- helyi roma hagyományok felkutatásában való közreműködés elérése.

9.5.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez

Együttműködési megállapodás keretében történik az adott év feladatainak rögzítése.

9.6 Pedagógiai Szakszolgálatok - óvoda

9.6.1 A kapcsolattartás tartalma, formái

- logopédiai ellátás
- nevelési tanácsadás
- tanulási képességet vizsgáló szakértői tevékenység
- gyógypedagógiai tanácsadás
- gyógytestnevelés

9.6.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során

- szükség esetén kérje szakember segítségét (beilleszkedési zavarokkal, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermekek problémáinak feltárása, valamint rehabilitációs célú foglalkoztatása, sajátos nevelési igényű gyermekek szakszerű nevelése érdekében)
- szükség szerint kezdeményezze a gyermekek szakvizsgálatát (fizikális állapot, szomatikus és/vagy értelmi fejlettség tekintetében)
- a beszédhibák javítása, a dyslexia prevenció érdekében tartson folyamatos kapcsolatot a logopédussal, erről készítsen feljegyzést,

- a gyermekek esélyegyenlősége érdekében minden esetben maximális működjön együtt a szakmai szolgáltató intézmények munkatársaival.

9.6.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez

- A szakszolgálatok felé kezdeményezett vizsgálatok szakmai megalapozottságát a gyermek óvodapedagógusa fogalmazza meg, s az igazgató hagy jóvá.
- A fejlesztési tervet a pedagógiai szakszolgálat által kiadott fejlesztési javaslat alapján a csoport óvodapedagógusainak kell elkészíteni.
- Minden óvodapedagógusnak törekednie kell a felmerülő problémák lehető legkorábbi felismerésére, megoldására, a gyermekek - szükség szerint –leghamarabb szakemberhez való irányítására.

9.7 Egészségügyi intézmények - óvoda

9.7.1 A kapcsolattartás formái

- gyermekorvosok, védőnők, ÁNTSZ dolgozók szűrővizsgálatai,
- alkalmanként esetmegbeszélések,
- tájékoztató előadások szervezése szülőknek.

9.7.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során

- szükség esetén kérje szakember segítségét (érzékszervi problémák, fejtetvesség),
- szükség szerint kezdeményezze a gyermek szakvizsgálatát,
- egyéni ötleteivel támogassa a családok egészséges életmóddal kapcsolatos felvilágosítását.

9.7.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez

- Az egészségügyi intézmények munkatársai (házi orvos, fogorvos, védőnők) rendszeres egészségügyi, tisztasági vizsgálatokat végeznek óvodánkban, a zökkenőmentes lebonnyolítás érdekében feltétlen szükséges az intézmény alkalmazottainak maximális együttműködése.
- Az igazgató jóváhagyásával szervezzen felvilágosító előadásokat, fórumokat, tanácsadásokat szülőknek, óvodapedagógusoknak, gyermekeknek.
- Kérje a védőnők segítségét a gyermekek óvodai beiratásának támogatásához, a korai képességgondozással kapcsolatos teendőkhöz.

9.8 Szakmai szolgáltató intézmények - Óvoda

9.8.1 A kapcsolattartás formái

- továbbképzéseken való részvétel,
- szakértői tanácsadások igénybevétele,
- rendszeres kommunikációs kapcsolat (telefon, e-mail, személyes beszélgetés)

9.8.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során

- pedagógiai kultúrájának gazdagítása,
- „az egymástól tanulás” szemléletének elsajátítása,
- új pedagógiai eljárások megismerése,

- a gyakorlatban jól bevált módszerek felkutatása, továbbfejlesztése.

9.8.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez

A pedagógiai munkánk minél optimálisabb, szakmailag megalapozottabb ellátása érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a Kaposvári Pedagógiai Továbbképzési és szakmai szolgáltatóval. Tanácskozásokat kezdeményezünk annak érdekében, hogy szakmai tevékenységünk mindig aktuális, naprakész legyen.

9.9 Közművelődési intézmények - óvoda

9.9.1 A kapcsolattartás formái

- a gyermekeknek szervezett rendezvények látogatása,
- az időjárás viszonyait figyelembe véve (esős, hideg időben) az óvodai rendezvények a művelődési ház épületében való megrendezése,
- nevelőtestületünk felkérés, meghívás esetén részt vesz a Művelődési ház, ill. az IKSZT által szervezett rendezvényeken.

9.9.2 Az óvodapedagógus feladata a kapcsolattartás során

- a falusi rendezvényeken való részvétellel a közösséghez való tartozás erősítése,
- a partneri elégedettség növelése,
- hagyományápolás.

9.9.3 Útmutató az együttműködés megszervezéséhez

A településen működő közművelődési intézményekkel való folyamatos, eredményes kapcsolattartás érdekében, az általuk szervezett programokon való részvétellel minden alkalmazott törekedjen a falu, közösségi életének gazdagítására.

10 Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógusok feladatai

10.1 Játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A mozgás a testséma, az én megismerése, a gondolkodás, a beszédfolyamatok, kommunikáció fejlődése mind-mind játékba ágyazódik.

Játék során fejlődik a gyermek mozgása, érzékelése, észlelése, gondolkodása, memóriája. Mindezek mellett megismerkednek különböző viselkedési szokásokkal. Együttműködést, együttérzést, toleranciát tanulnak.

A játék a fejlődés egészének tükré. Tükrözi érzelmi világukat – értelmi – mozgás és beszédfejltségüket.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus.

Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a

játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség.

Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, a nem direkt reakcióival éri el.

Az óvodában kiemelt fontosságú a szabadjáték túlsúlyának érvényesülése. A játék kiemelt jelentősége óvodánk napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is megmutatkozik.

10.1.1 A játékhoz szükséges feltételek

- Hely
- Idő
- Eszköz
- Tapasztalatszerzés, élmények.

10.1.2 Játékformák

- Gyakorló játék
- Konstruációs játék
- Szimbolikus szerepjáték (színlelő, szerep, fantáziajáték, bábozás, dramatizálás, alkotójátékok, barkácsolás)
- Szabályjáték

Kiscsoportban a gyakorló játék a legjellemzőbb, de nagy hangsúlyt kapnak a szimbolikus játékok, melyek fokozatos bővítésével érhetjük el a nagycsoportosok által kedvelt szerep- és szabályjátékok kialakulását.

10.1.3 Egyes játékfajták személyiségformáló hatása

Gyakorlójáték: fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége

Konstruációs játék: alakul szem-kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak- és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája

Szimbolikus szerepjáték: alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi akarat tulajdonságai

Szabályjáték: fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarat tulajdonságai, szocializációs készségei

Cél:

- a tevékenységen keresztül a gyermek sokoldalú harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése
- érzelmi, akarati tulajdonságainak alakítása
- szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálása.

Feladat:

- nyugodt érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése, folyamatos fenntartása
- ingergazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, harmóniát sugárzó környezet kialakítása
- a barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás eszközeinek sokszínű szabadon választhatóságra lehetőséget adó elhelyezése
- a csoportszobában is használható mozgásos játék biztosítása (henger, füles labda)
- sokszínű tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, mely élményforrás lehet a gyermek számára
- a gyermek játéka egyéni adottságaihoz, képességeihez igazodva fejlődhessen az egyszerű gyakorló játéktevékenységből a szimbolikus-szerepjátékon át a fejlettebb konstruáló és bonyolultabb szabályjátékig
- az óvodapedagógus maga is szeressen játszani, adjon játékötleteket, igyekezzen elősegíteni a játék tartósságát, színességét, pozitív példaként szolgáljon viselkedése, beszéde, ösztönözze a gyermeket a konfliktushelyzetek megoldani tudására.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Alkalmazkodik a játék szabályaihoz.
- Játék helyzetben újra alkotja a felnőttek tevékenységét.
- Társaival a játék során cselekvéseit összehangolja.
- A barkácsolás természetes része a szerepjátékának.
- A játékhoz készített eszközöket felhasználja további játéka során.
- Képes megérteni és elfogadni játszótársai elgondolását.
- Le tud mondani egy-egy kedves játékszerről.
- Képes szerepvállalásra és a szerepek elosztására.
- Képes szerepjátékok megszervezésére, az ahhoz szükséges játékszerek kiválasztására.
- Játékában elmélyült, kreatív, hosszantartóan, tartalmasan játszik.

10.1.4 A pedagógus által kezdeményezett játék

Gondoskodunk az adott feltételek, körülmények biztosításáról, rugalmasan kezeljük és korosztálytól függően, a gyermekekkel határozzuk meg:

- a célt,
- a témák, a helyek alternatíváit,
- a felhasználható eszközök többségét,
- a szabályokat.

A gyermek szabadon választ:

- a részvételben,
- a felkínált szerepben,
- a játékszituáció elfogadásában,
- a játék idejében,
- játszótársat.

A kezdeményezett játékban együtt játszunk a gyermekekkel. Szükségszerűen avatkozunk be a játékba, például, ha a gyermekek veszélyeztetik egymás testi épségét, vagy ha agresszívak egymással, szóbeli kommunikációjuk nem megfelelő.

A nevelés folyamatában nem csak közvetlen és közvetlen irányítunk, hanem magatartási mintát is nyújtunk. Fontos, hogy mit és hogyan mondunk, hogyan viselkedünk, öltözködünk.

Programunk teljes egészében a játéktevékenység köreire épül, megkülönböztetve a szabad játék tevékenységeit, és az óvónő által felajánlott tevékenységeket, melyek a szervezettebb játékos tanulást jelentik, és tervszerűen előkészítettek, és felajánlottak.

Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást.

10.2 Verselés-mesélés

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusokkal, mozdulatok és szavak egységével a gyermekek részére élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkedítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotban eleven, belső képvilágot jelenít meg.

A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

10.2.1 Az óvodapedagógus feladatai a verselés, mesélés tevékenységek szervezése során

- a mese, vers, mondóka által teremtse meg az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkört
- változatos irodalmi élményeket közvetítve, a gyermekekre figyelő, jó beszédpéldát adó, jól artikuláló, választékosan beszélő környezetet teremtve pozitívan befolyásolja a gyermekek beszédfejlődését
- minden óvodapedagógus a csoportjában alakítsa ki a hagyományos mesélési szokásokat (gyertyagyújtás, mesebáb, meseszőnyeg)
- előadásával segítse elő a gyermekek élményfeldolgozását, a belső képi világ megteremtését, az irodalmi alkotások befogadása iránti vágy kialakulását
- rendelkezzen és ismertesse meg a gyermekeket a nyelvi kifejezési formák gazdag tárházával (verbális, nonverbális kifejezési formák)
- az irodalmi művek kapcsán (népmese, vers) adjon lehetőséget a tapasztalatszerzésre a külvilág és az ember belső világának legfőbb érzelmi viszonylatairól, a lehetséges viselkedési formákról
- ismertesse meg a roma gyermekeket a roma népköltéssel, a roma származású írók, költők alkotásaival (mesék, versek, elbeszélések).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Szívesen mesél, báboz, dramatizál.
- Gondosan bánik a könyvekkel.
- Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni.
- Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.
- Udvariassági kifejezéseket használ.
- Beszéde tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Várja, igényli a mesehallgatást.
- Tud történetet kitalálni, azt elmondani, megjeleníteni.
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését.
- Minden magán- és mássalhangzót tisztán ejt.

10.3 Ének zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

Elősegíti a biztonságérzetének növekedését, gátlásainak feloldását, önfegyelmének, közösségi érzésének, magatartásának alakulását.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközeül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmuséneklés-, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

A zenei anyag megválasztásánál figyelembe vesszük nemzetiségi nevelés esetében a gyermek nemzetiségi hovatartozását is.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

10.3.1 Az óvodapedagógus feladatai az ének zene, énekes játékok, gyermektánc szervezése során

- az óvodás gyermekek érdeklődésének felkeltése az ének zene és énekes játék sokszínűsége iránt
- a gyermekek zenei képességeinek (zenei hallás, ritmusérzék, zenei emlékezet, mozgáskultúra, testtartás) fejlesztése
- ismertesse meg a gyermekeket különböző népi, ill. más (ritmuskeltő, dallamérzékelítő) hangszerekkel
- ismertesse meg a nemzetiségi/roma gyermekeket sajátos dallam-, ritmus-és mozgáskultúrájukkal, hangszereivel.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Élvezettel hallgat zenét.
- Tud ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Tud néhány dalt tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is énekelni.
- Tud dallamot vagy ritmusmotívumokat egyénileg visszaénekelni, visszataposni.
- Tud társaival térformákat alakítani.
- A különböző mozgásokat és táncmozdulatokat társaival együtt egyöntetűen végzi.
- Tud élvezettel, irányítás nélkül játszani néhány dalos játékot.
- Felismeri a halk-hangost és tud hangosan énekelni, beszélni.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Tudja mindkettőt a dalból kiemelni.
- Megbeszélés vagy egyéni ötletek alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudja kísérni.

10.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ábrázolás különböző fajtái: rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka, fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az építő, ábrázoló, alakító tevékenység segíti a gyermek téri, formai és színeképzetének kialakítását, gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Megismerteti a gyermekeket különböző anyagokkal, az ábrázolás és konstruálás egyszerű technikájával. A színes élmények, változatos témák teszik a gyerekek számára az ábrázoló tevékenykedést. Az ábrázoló tevékenység játékba épülve alakítja ki a gyermekek vizuális észlelését, képzeletét, segíti az intellektuális látásmód kialakulását. Maga a tevékenység és annak öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítása és az élmények befogadása.

10.4.1 Az óvodapedagógus feladatai a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka szervezése során

- teremtsen meg a gyermekek alkotótevékenységeihez a megfelelő feltételeket: hely, idő, eszköz, élmény, esztétikus környezet
- teremtsen lehetőséget, hogy a gyermekek számos különféle anyaggal (textil, műanyag, papír, fém, festék, parafa... stb.) ismerkedhessenek meg
- segítse elő a vizuális technikák alapfogásainak elsajátítását, a finommozgások fejlesztését
- személyes példamutatásával, a sokrétű vizuális tevékenység szervezésével járuljon hozzá a gyermekek egyéni látásmódjának, ízlésvilágának kialakulásához
- ismertesse meg a gyermekeket a népi eredetű tárgyakkal, művészi alkotásokkal
- a nemzetiségi/roma gyermekeknek adjon lehetőséget arra, hogy az ábrázolási tevékenységek során megelevenítsék a roma kultúrához tartozó sajátos szín-és formavilágot
- teremtsen alkalmat a nemzetiségi/romákra jellemző kézműves tevékenységek, ősi foglalkozások megismertetésére (pl. kosárfonás).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Örömmel, saját kezdeményezésére ábrázol.
- Képkalkotásban kifejezi gondolatait, élményeit.
- Elképzelés után hangulatot is kifejezve jellegzetes színekkel, formákkal stb. ábrázol.
- Tud egyszerű formákat papírból kivágni, hajtogatni, ragasztani.
- Önállóan és csoportosan is készít játékot, kelléket, ajándékot.
- Téralkításban, építésben másokkal együttműködik.
- Ábrázolása változatos színhasználatot és tagoltságot mutat.
- Emlékezet utáni témákban a részleteket is ábrázolja.
- Díszítő, tervező feladatot változatos színekkel és technikával megold.
- Tud különféle technikával képet alkotni, a technikát önállóan, a rendelkezésre álló anyagokból megválasztani.

10.5 Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató-és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, elősegítése az óvodapedagógusok felelőssége.

A sokszínű, változatos, örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formák, játékok szervezése által biztosítsa a mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztését.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hat a kondicionális képességek - különösen az erő és az állóképesség - fejlődésére, amelyek befolyásol-

ják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését, fontos szerepe van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában.

A spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket egészítsék ki az irányított mozgásos tevékenységek, ennek megszervezése az óvodapedagógus feladata.

A komplex testmozgások épüljenek be az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, nagy hangsúlyt kapjon a gyermekek személyiségének - azon belül a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani a spontán (játékban, azon belül a szabad játékban) megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak.

Törekedni kell, a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegőn való tartózkodás maximális kihasználására.

Kötelező mozgás foglalkozás

Heti egy alkalommal szervezzük a tornateremben, jó idő esetén, az udvaron. Minden nap lehetőséget biztosítunk arra, hogy az épület és az udvar adottságának figyelembevételével, óvónői irányítás mellett aktívan kielégítsék mozgásigényüket a gyermekek.

A foglalkozások során teremtünk alkalmat speciális gyakorlatok beiktatásával a testi deformitások megelőzésére is /lábboltozat erősítés, gerinctorna /.

A játékot, a játékosságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.

Mindennapos mozgásos tevékenység

Megalapozzuk azt az igényt, hogy rendszeresen mozogni jó és szükséges.

Középpontban a mozgásos játékok állnak, melyek aktív pihenést jelentenek a gyermekeknek. Kiegészülnek a járás, futó és gimnasztikai gyakorlatokkal.

Teremben, tornaszobában, az óvoda egész területén biztosítunk lehetőséget a mozgásra.

Törekszünk arra, hogy minél többet tartózkodjunk a szabad levegőn, ahol a legjobban ki lehet használni a mozgásos játékok kooperatív, fejlesztő hatásait.

10.5.1 Az óvodapedagógus feladatai a mozgás szervezése során

- a gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése, a rendszeres mozgásra való alkalom biztosítása
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészségek alakítása, a gyermekek természetes mozgásformáinak fejlesztése (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás)
- motoros képességek (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség) egyensúlyérzék, téri tájékozódás, finommotorika fejlesztése
- a mindennapos, szervezett mozgások lehetőségének megteremtése
- a gyermeki személyiség akarati tényezőinek alakítása (kötelességtudat, önfegyelem, kitartás, szabálytudat, pontosság)
- az egyéni fejlettséghez igazított differenciált fejlesztés biztosítása

- a mozgásos tevékenységek, szabályjátékok által az egészséges versenyszellem, reális önkép kialakulásának elősegítése
- testséma, én-tudat alakítása;
- az egymáshoz való alkalmazkodás és együttműködés elsajátításának elősegítése
- az együttes élmények biztosításával - séták, kirándulások szervezése, az évszakok adta lehetőségek kihasználása
- a közösséghez való tartozás megerősítése, a környezettudatos magatartás alakításának elősegítése
- a rendellenességek megelőzése, korrekciója; szükség esetén szakember bevonása (konduktor, gyógypedagógus, logopédus).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon.
- Tud rövidebb távon egyenletes iramban futni.
- Sor- és váltóversenyt, futó- és fogójátékokat játszik a szabályok pontos betartásával.
- Tud ütemtartással járni.
- Tud helyben labdát vezetni.
- Tud egykezes felsődobással célba dobni.
- Tud gurulóátfordulást végrehajtani előre.
- Ismeri az eszközök nevét és a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket, vezényszavakat.
- Tud néhány mozgásos játékot irányítás nélkül játszani.
- Tud térben tájékozódni, ismeri az irányokat.

10.6 A külső világ tevékeny megismerése

Törekvésünk, hogy a gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerezzen a szűkebb és tágabb természeti – emberi - tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során alakuljon ki pozitív érzelmi viszonya a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok szokások a családi a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut a gyermek, és azokat tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Feladatunk, hogy lehetővé tegyük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak kialakítására. Miközben elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításban.

A környezeti nevelés általában a környezeti kultúra megélését és átadását jelenti. Az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélést, életmódot, gondolkodást, viselkedésmódot, szokást és értékrendszert. Mindezek kialakítására legalkalmasabb az óvodáskor, mely ideális és fontos szakasza a környezeti nevelésnek, hiszen a szokások már a korai életszakaszban kialakulnak, s az egész életre szóló élmények, benyomások, szokások alapvetően meghatározzák a leendő felnőtt környezeti gondolkodását, környezet és természetvédelmi szemléletét és környezettudatos magatartását.

Környezeti nevelésünk a természet szeretetére és védelmére szóló tudatos nevelés, amely szoros összefüggésben van a népszokások, helyi hagyományok megismerésével, megőrzésével. Tevékenységeink az évszakok, természet változásai, népszokások, helyi hagyományok, helyi népszokások, zöld jeles napok, ünnepnapok keretezik és határozzák meg.

Az évszakok körforgása a folyamatosságot, az ismeretszerzést biztosítja a gyermekeknek. A környezettel való aktív ismerkedés az egész óvodai életünket áthatja.

Célunk egy olyan pedagógiai folyamat kialakítása, amelyen keresztül a gyermekek tapasztalatszerzés útján ismerkedhetnek az őket körülvevő világgal.

Olyan értékrendet, szokásokat, attitűdöket alakítunk ki bennük, amellyel elősegítik a környezettel való harmonikus kapcsolatukat, megalapozzák a környezettudatos viselkedésüket.

Szeretnénk mintát mutatva „a környezettudatos szemlélet” csíráit elültetni a gyermekek szívében.

10.6.1 Alapelvünk a környezeti- és környezetvédelmi nevelésben

- Becsüljük és óvjuk a természet értékeit, a természetet a maga teljességében próbáljuk megismerni (holisztikus szemléletmód).
- Megismerjük közvetlen környezetünk növényeit, állatait, tiszteljük és védjük élőhelyeiket, nem tépjük le a vadvirágot vagy a ritka, védett növényt.
- Őrizzük a természet és közvetlen környezetünk tisztaságát, nem szennyezzük azt.
- A csoportszobákban szelektíven gyűjtjük a papírt.
- Óvoda szinten törekszünk a szelektív hulladékgyűjtésre a papír és a műanyag tekintetében. Az udvaron szelektív edényeket helyeztünk el, ahol lehetőség van papír, műanyag és fém szelektív gyűjtésére.
- Becsüljük, óvjuk a tiszta, friss levegőt.
- Csak azt visszük be a csoportszobába, amit a természet nekünk ajándékozott (lehullott falevél, termés, kavics stb.).
- Arra törekszünk, hogy tevékenységeinkkel ne zavarjuk a természetet.
- Tiszteljük az életet és kíméletesen bánunk minden élőlényvel.
- Ismerjük az óvodánkban lakó állatok jellegzetességeit (származása, életmódja, gondozása). Takarékoskodunk a vízzel és az energiával (nem folytatjuk a csapokat, lekapcsoljuk a villanyt, ha már nincs szükség rá).

10.6.2 Az óvodapedagógus feladatai a külső világ tevékeny megismerésének szervezése során

- tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését

- biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
- helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására
- példamutatásával nyújtson lehetőséget a helyes minta közvetítésére.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Tudja saját nevét, testvérei, szülei nevét, foglalkozását, saját születési helyét, idejét.
- Különbséget tud tenni az évszakok között, ismeri jellemző tulajdonságaikat, képes összehasonlításukra.
- Különbséget tud tenni a napszakok között, képes összehasonlításukra.
- Ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés szabályait.
- Ismeri a közlekedési eszközöket, járműveket.
- Ismeri és megnevezi, csoportosítja az állatokat.
- Ismeri, megnevezi, csoportosítja a növényeket.
- Ismeri testrészeit, azok funkcióját.
- Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetünkben lévő intézmények nevét, rendeltetését.
- Ismeri a színeket, azok világosabb, sötétebb árnyalatát.

10.7 Matematikai tartalmú tapasztalatok

A környező valósággal való ismerkedés, a folyamatos cselekedtetés kapcsán a gyermekek sokoldalú tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő tárgyak, jelenségek formai és mennyiségi jellemzőiről. Matematikai tartalmú elem valamennyi tevékenységben jelen van és a súlyozottan mozgáson, érzékelésen alapuló tapasztalatszerzés szinte észrevétlenül megvalósítható.

A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket, melyeket tevékenységeikben alkalmazhatnak.

A matematikai nevelés a külső világ megismerésének tevékeny része, az analízis-szintézis, konkretizálás, elvonatkoztatás, gondolkodási műveletek alkalmazásának gyakorlati lehetősége.

A gyermekekkel a környező valóságot, a természet törvényszerűségeit és összefüggéseit ismertetjük meg. Megalapozzuk a logikus gondolkodást.

Matematikai érdeklődésüket folyamatosan kielégítjük, élményeket, eszközöket biztosítunk a tapasztalatszerzéshez.

Szemléletüket úgy formáljuk, hogy gondolkodási műveleteik, készségeik, képességeik, fejlődjenek.

Megismertetjük gyermekeinket: mennyiségi viszonyokkal, a színekkel, halmazokkal, tő- és sorszámnevekkel, egyszerű labirintus játékokkal, ritmikus sorokkal, a pár fogalmával, variációs lehetőségekkel, egyszerű és bonyolultabb társasjátékokkal, a tükörkép fogalmával, a relációkkal, az irányokkal, névutókkal, a kiterjedésekkel, tér és síkmértani formákkal és egyéb gyűjtőfogalmakkal.

A gyermekek által kezdeményezett játék kínálta lehetőségekben folyamatosan figyeljük ötleteiket, alakítjuk gondolkodásmódjukat.

A matematikai nyelv használatával példát adunk a gyermekeknek, amellyel konkrét tapasztalataik megfogalmazására biztatjuk őket. Biztosítjuk a választás lehetőségét a különböző játéktevékenységekben, amelyekben lehetőséget adunk az önálló gondolkodásra, szabályalkotásra. Tudatosan figyelünk arra, hogy a gyermekek találjanak megoldásokat egy-egy számukra problémát jelentő helyzetben.

A differenciált fejlesztést mikrocsoportos foglalkozás keretein belül valósítjuk meg.

10.7.1 Az óvodapedagógus feladatai a matematikai tartalmú tapasztalatok megismerésének szervezése során

- A gyermekek spontán és irányított helyzetekből adódó matematikai tapasztalatszerzés útján történő érdeklődésének felkeltése
- Pozitív viszony kialakítása, a probléma helyzetek megoldásához a logikus gondolkodás megalapozása, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, tevékenységekben, élethelyzetekben való gyakorlása
- A kognitív képességek cselekvés során történő fejlesztése, különös tekintettel az érzékelés, észlelés, emlékezés, megértés fejlesztésére
- A gyermeki tevékenység változatos formáinak (egyéni, páros, mikrocsoportos) biztosítása, a cselekvéses, tanulásból adódó tapasztalatok összegzése
- A gyermekek önálló véleményalkotásának, döntési képességének megalapozása, sajátos logikájának elfogadása, egymás véleményének meghallgatásával, kortárs kapcsolatokban, és problémahelyzetekben
- A gyermekek aktív, passzív szókincsének, mennyiségi-minőségi gyarapítása, a fogalmak, relációk körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, pontos egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése
- A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált képességfejlesztés.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Jól ismert tulajdonságok szerint válogatást, összehasonlítást, sorba rendezést végez.
- Képes két kiterjedést vagy mennyiséget egymással egyenlővé tenni vagy valamivel kisebbet, kevesebbet, nagyobbat létrehozni.
- Helyesen használja a tő-és sorszámneveket.
- Tud 10-es számkörben bontani, részhalmazokat egyesíteni. Meg tudja állapítani, hogy több-kevesebb-ugyanannyi e?
- Meg tud számolni tárgyakat 10-ig, számfogalma kialakult.
- Elemi műveletekre képes 10-es számkörön belül.
- Másolással képes megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből, színben és nagyságban eltérő elemekből, térbeli és síkbeli alakzatokat.
- A térben való tájékozódást érti, tudja az irányokat, ill. a helyeket, jelölő névutókat, alá-fölé, között-mögött. Mindezt síkban is alkalmazni tudja.
- Halmazokat tud képezni, megadott vagy választott szempont szerint.
- Érti, és helyesen használja a mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatos kifejezéseket.

10.8 Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munkajellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, környezet- növénygondozás, stb.)

A gyermeknek a munka jellegű tevékenysége önként, azaz örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

10.8.1 Munka jellegű tevékenységek óvodánkban

- önkiszolgálás (étkezés, tisztálkodás, öltözködés, rendrakás)
- segítségadás az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek
- a csoporttársakkal együtt végzett munka (pl. terempakolás, teremrendezés, takarítás)
- a csoporttársakért végzett munka (terítés, naposi munka)
- önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése
- elvállalt naposi munka
- környezetvédelem (szelektív szemétyűjtés)
- udvari munkák, évszakonként (levélseprés, hólapátolás)
- növénygondozás (csoportok veteményeskertje)

Önkiszolgáló munka

Az önkiszolgáló munka a gyermekek természetes, mindennapi szükségleteinek önálló kielégítését, valamint környezetünk rendjének megőrzését és helyreállítását jelenti.

Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés munkát jelent a gyermek számára, az önkiszolgálás során képességek, kialakult szokások adják az alapját a naposi és a projekt munkának.

Önkiszolgáló munkák:

- öltözködés, vetkőzés
- testápolás, mosdózás,
- étkezés.

Naposi munka

A naposi munka, közösségi megbízás. A naposság feladattudatot feltételez. A naponta választott naposok feladatai lehetnek:

- az asztalterítő leterítése,
- az étkezéshez szükséges eszközök szétosztása
- egyéb csoportonkénti szokások.

Alkalomszerű munka

Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél nagyobb önállóságra tegyenek szert, egyszerű feladatok adásával. Egy részük szabályosan ismétlődik, más részük esetleges.

Ezek lehetnek:

- teremrendezés,
- segítségnyújtás a felnőtteknek
- megbízatások teljesítése
- ajándékkészítés
- segítségnyújtás a kisebbeknek.

Felelősi munkák

- öltözőfelelős,
- mosdófelelős

Feladatuk: a mosdó, az öltöző és a cipők rendjének ellenőrzése, illetve a gyermekek figyelmeztetése, ha hiányosságokat vesznek észre. Naponta választott tevékenység. Fontos, hogy mindenki részt vegyen benne.

Kerti munka

A kerti munka a gyermekeknek olyan közösségi jellegű tevékenysége, amely közben átélik munkájuk természetére gyakorolt hatását, megfigyelhetik azokat a változásokat és eredményeket, amelyek munkájuk során létrejönnek.

A gyermekek alkalomhoz és évszakokhoz kapcsolódóan végeznek kerti munkát. Ez is segíti a természet szeretetére, megóvására nevelést.

Évszakokhoz kapcsolódó munkák

- A környezeti témakörökhöz kapcsolódva kérjük őket különböző gyűjtő munkára.
- Száraz gallyak felszedése, falevélseprés
- Csíráztatás, rügyeztetés
- Növények ültetése, gondozása, locsolása, stb.

Növény- és állatgondozás

Csoportjainkban található cserepes virág, melyek gondozásához a gyermekek is segítséget tudnak nyújtani, pl. virágültetés, locsolás.

Feltételek megteremtése:

- Életkorukhoz mért munkalehetőség biztosítása.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése.
- Megfelelő eszközök biztosítása a munkafolyamat zökkenőmentes lefolyása érdekében.
- Minden olyan munka elvégzése, melyhez kedvük van a gyermekeknek, és az nem veszélyezteti testi épségüket.

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Szívesen vállal és végez munka jellegű megbízásokat.
- A barkácsoláshoz használt eszközökkel, szerszámokkal, anyagokkal gondosan bánik, a megjelölt helyre teszi azokat.
- Részt vesz a kerti munkában.
- Az étkező asztalt esztétikusan teríti meg.
- Étkezés után az edényeket elrakja.
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban.
- Részt vesz a csoportszoba díszítésében, rendezésében, ünnepekre ajándékot készít.
- Önállóan, örömmel, igényesen végzi feladatát.
- A munkavégzéshez szükséges eszközöket önállóan használja.
- Ügyel saját személye és környezete rendjére.

10.9 A tevékenységben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős, részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban szervezeti és időkeretekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

10.9.1 A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos, minta és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati probléma és feladatmegoldás.

A tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely képességstruktúrákon keresztül sok-sok mozgással, játékkal alakítható.

Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

10.9.2 Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységekben megvalósuló tanulás szervezése során

- önálló, kreatív, kiegyensúlyozott személyiség kialakulásának elősegítése
- az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése
- a következő életszakaszra való felkészítés
- a tanuláshoz szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése

- a gyermekek sokoldalú tevékenységére, tapasztalatszerzésére való lehetőségek megteremtése differenciált neveléssel az egyéni adottságokhoz mért készség-képesség fejlesztés biztosítása, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre (HH, HHH, SNI, tehetség)
- a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére támaszkodva élményalapú tapasztalat és ismeretszerzés folyamatának segítése
- a gyermekek szabad önkibontakoztatásának elősegítése
- problémahelyzetek teremtésével a gyermekek szellemi aktivitásra való ösztönzése
- minden érzékszervre kiterjedő tapasztalási lehetőségek biztosítása
- a gyakori mozgásos cselekvések szervezése által a testséma, én-tudat, én-kép fejlődésének támogatása
- a társas kapcsolatok alakítása (együtműködés, alkalmazkodó készség)
- játékos feladatok segítségével, a gyermeki érdeklődés, pontosság, kitartás fokozása, a feladattudat kialakítása, a gondolkodás fejlesztése
- a számítógép adta lehetőségek kihasználása (képek, zenehallgatás, internet támogatással ismeretbővítés).

A FEJLŐDÉS VÁRHATÓ EREDMÉNYEI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

- Az egyszerű feladatokat megérti.
- Ha a helyzet megkívánja, kivárja, amíg rá kerül a sor.
- Érdeklődik környezeté tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Él benne az iskola, a tanulás utáni vágy.
- Tevékenységének eredményét reálisan értékeli.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidezésére.
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.
- Szándékos figyelemre képes.

11 A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére 6-7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik.

A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi,
- lelki és
- szociális érettség

amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

11.1 Testi érettség

A testileg egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

11.2 Lelki érettség

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.)

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele.
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek) végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait, ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét, felismeri az öltözködés és időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapuló szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek elemi, mennyiségi ismeretei vannak.

11.3 Szociális érettség

Az óvodáskor végére a gyerekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a fentiekben leírt fejlettségi szint.

A különleges gondozásra jogosult gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásai az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

12 Az óvodába és az iskolába lépés feltételei

Az iskolába lépés elsődleges feltétele a gyermek érettsége, amely különböző életkorban alakulhat ki, ezáltal nagy egyéni eltéréseket mutathat. Mindezt figyelembe véve tárjuk fel, mikor válik stabilá a gyermek, - testileg, lelkileg, szociálisan, pszichikusan - a sikeres iskolai élet megkezdésére, illetve ehhez kapcsoljuk mindazon mutatók összességét, amelyek az óvodáskor végére a fejlődés várható jellemzőjeként jelennek meg pedagógiai munkánk eredményeként.

Intézményünkben a gyermekek felvételét a mindenkor érvényes tanügy igazgatási feladatnak megfelelően végezzük.

Elsődleges szempontunk, hogy a gyermek betöltse harmadik életévét, (illetve az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a felvételétől számított fél éven belül betölti harmadik életévét, feltéve, hogy minden óvodáskorú gyermek felvétele biztosított) ezen túlmenően pedig az alábbi fejlődési mutatókat vesszük figyelembe:

- szobatisztaság,
- kialakult beszédképesség (legalább beszédértés),
- önálló mozgásképesség.

Az iskolába lépés feltétele

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik. Indokolt esetben a gyermek a szülő kérelmére és az Oktatási Hivatal ezt támogató döntése alapján további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.

13 Az intézmény sajátos feladatai

13.1 Gyermekvédelem

Az óvoda feladata pedagógiai eszközökkel elősegíteni a gyermekek személyiségének harmonikus fejlődését, az azt gátló körülmények, veszélyeztető problémák ellensúlyozását, biztosítani az érzelmi biztonságot. Úgy szervezni az óvodai környezetet, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot.

Az általános elvárások közül: tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő, támogató attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő – fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Migráns gyermekeink nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Célunk:

- a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése
- hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára

Hátrányos helyzetű gyermek: az, akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek: a hátrányos helyzetű gyermekek közül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – a gyermek hároméves korában, legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen, halmozottan hátrányos az a gyermek, akit tartós nevelésbe vettek.

A gyermek hátrányos helyzetére utaló jelek:

- a család csekély bevétellel, alacsony jövedelemmel rendelkezik, melynek nagy része vagy akár teljes egésze segély, nyugdíj vagy ezekkel egy kategória alá eső bevétel, továbbá alkalmi munka után járó jövedelem
- szűkös lakáskörülmények, kis alapterületű lakásban több személy és együtt, így kevés az egy főre jutó alapterület
- egészségtelen lakhatási feltételek – vizes, salétromos falak, nagy páratartalom...
- a szülők alacsony iskolai végzettsége
- deviáns környezet szocializációs ártalmai: az alkoholizmus, drogfüggőség, játékszenvedély
- család hiánya: állami gondozásba vett, illetve onnan kikerült gyermekek egyszülős család, elvált szülők
- beteg vagy korlátozott képességű szülők, akik fizikailag nem képesek gyermekük megfelelő ellátására, gondozására

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Az igazgató köteles:

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb más veszélyeztető ok fennállása továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén

A gyermek veszélyeztetettségére utaló jelek:

- fizikai bántalmazás
- szexuális zaklatás

- szülői felügyelet hiánya
- elhanyagoló szülői magatartás
- hajléktalanság, rossz lakáskörülmény
- pszichés bántalmazás
- éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- minimális jövedelmi viszonyok

Feladatok:

Az óvónők feladatai:

- a gyermekek szociális, szociokulturális, családi háttérének megismerése
- szükség szerint környezettanulmány végzése
- HH, HHH és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek
- HH, HHH-s helyzetben levő gyermek differenciált nevelése, fejlesztése
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése

Gyermekvédelmi felelős feladatai:

- beszámoló készítése
- amennyiben veszélyeztető problémát észlel értesíti a gyermekjóléti szolgálatot
- figyelemmel kíséri a családok életét, segíti, befolyásoló törvényeket, törvényi változásokat, támogatást szolgáló lehetőségeket

Az igazgató feladatai:

- bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal
- a gyermekvédelmi tevékenységekhez a feltételek biztosítása: gyermekvédelmi felelős megbízása, feladatok
- veszélyeztettség esetén a Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatása
- étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi jogszabályoknak és az önkormányzati rendeletnek megfelelően. Ezek dokumentálása.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok segítségének lehetőségei:

- tájékoztatás az igénybe vehető segélyekről, támogatási lehetőségekről
- kedvezményes étkezési térítési díj biztosítása – az önkormányzat térítési díj rendeletének megfelelően igazolt jövedelmek alapján

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- minden rászoruló időben megkapja a segítséget
- a szülők bátran fordulnak az óvónőkhöz és a vezetéshez gondjaikkal
- anyagi okok miatt egyetlen gyermek sem marad ki az óvodából
- segítő szervezetekkel hatékony együttműködés alakul ki

13.2 Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált nevelése

13.2.1 A sajátos nevelési igényű gyermekek

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető el a megfelelő fejlettségi szint.

A sajátos nevelési igényű gyermekek intenzív megsegítésének, többirányú kezelésének, integrált óvodai nevelésének és differenciált beiskolázásának problémája az utóbbi időszakban egyre hangsúlyosabb kérdésként vetődik fel. A korai felismerés és fejlesztés gondolata a nemzetközi és hazai köztudatban egyre fokozottabban szerepet játszik, hatása a törvényi változásokban realizálódik.

Az Alapító Okiratunkban feltüntetett sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének felvállalásával kielégítjük a községben élő gyermekek szükségleteit.

A sajátos nevelési igényű gyermekek jogai:

A sajátos nevelési igényű gyermek különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai és speciális irányú ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Amennyiben a gyermek tankötelezettségét sajátos nevelési igénye miatt nem tudja teljesíteni, attól az évtől, amelyben az 5. életévét betölti, az óvodai nevelési év első napjától kezdődően a fejlődését biztosító, fejlesztő felkészítésben vesz részt. A képzési kötelezettség a tankötelezettség fennállásának végéig tart, idejének meghosszabbításáról a szakértői és a rehabilitációs bizottság dönt.

A sajátos nevelési igényű gyermek szüleinek joga és kötelessége:

A szakértői vélemény eredménye alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írassa.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek is szívesen járnak óvodába
- a közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek peremhelyzetbe
- örömmel vesznek részt speciális foglalkozásokon
- a bemeneti fejlettséghez képest kimutatható a fejlődés.

13.2.2 Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel.

A mikrocsoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.

13.2.3 Beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4.§ 3. pontjába foglalt törvényi definíció szerint „az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői véleménye alapján az életkorhoz viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségben való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek”

Az óvodapedagógus feladatai a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyerekek nevelése érdekében:

- Konzultáljon folyamatosan a segítő szakemberekkel és az óvodapedagógus kollégáival.
- Még inkább törekedjen a megkülönböztetett figyelemre, együttműködő kapcsolatra a szülőkkel.
- Alakítson kiemelten rugalmas időkeretet a gyermekek számára.
- Válasszon olyan módszereket, amik figyelembe veszik a sajátos nevelési igényt, egyéni képességeket.
- Ha a módszerek, nevelési helyzetek nem váltak be, keresse az alternatívákat.
- A tudatos fejlesztés érdekében rendelkezzen tervszerű feladatokkal a gyermek számára

Az igazgató feladatai a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekekkel végzett munkával kapcsolatban:

- Fordítson fokozott figyelmet az óvodapedagógusokkal együtt az újonnan felvett gyermekek esetleges problémáinak megfigyelésében.
- Működjön együtt a Pedagógiai Szakszolgálattal és az óvodában jelen lévő szakemberekkel a sajátos nevelési igények feltárásában, szakértői vélemények iránti igények benyújtásában.
- Évnyitó szülői értekezleten adjon tájékoztatást a szülőnek az integrált nevelésre vonatkozó főbb tudnivalókról.
- A speciális igények mértékének figyelembevételével döntsön a csoportbeosztásról.
- Kérjen ismételt szakértői vizsgálatot abban az esetben, ha az integrált nevelésre javasolt gyermek a feltételek biztosítása után sem fejlődik megfelelően.

13.2.4 Migráns gyermekek interkulturális nevelése

Migráns gyermek az a gyermek, aki, valamint akinek a családja nem magyar állampolgár, és munkavállalás, tanulás szempontjából tartózkodik Magyarországon, illetve menekült státuszú.

Alapelv:

- a migráns gyermekek a magyar gyermekekkel azonos feltételek mellett vehetik igénybe az óvodai nevelést
- az emberi méltóság elismerése és tiszteletben tartása minden migráns kisgyermeket megillet
- az egyéni bánásmód elvét az ő nevelésük során is érvényesítjük.

A migráns gyermekek interkulturális nevelésből adódó óvónői feladatok

- felkészülés a gyermek fogadására
- a szülővel és a gyermekekkel való kapcsolatfelvétel
- a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információk összegyűjtése szükség esetén utána olvasás
- az érkező gyermek empátiás fogadása (az idegen környezetben egyedül levőnek érzi magát, nem érti a körülötte levő felnőttek, gyermekek beszédét és őt sem értik a többiek, fél az ismeretlentől, változástól, bizonytalanságtól)

Az óvónő legfontosabb feladata

- a gyermek érzelmi biztonságának megteremtése
- az eltérő nyelv, szokások, viselkedési módok, étrend elfogadtatása, értékékként való bemutatása a többségi gyermekek számára
- a más kultúrákról, vallásokról, bőrszínről életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben a gyermek érdeklődési körét - játék, mese, vers, ének, zene, tánc – figyelembe véve valósítható meg
- a migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

A fejlesztés várható eredménye az óvodáskor végére

- szívesen jár óvodába
- a csoport egyenrangú tagjának érzi magát
- szívesen játszik társaival, a csoporttársak is keresik társaságát
- megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani

13.3 A nemzetiség kultúrájának és hagyományainak ápolásával kapcsolatos feladatok

A nemzetiségi gyermekek óvodai nevelése kizárólag magyar nyelven folyik.

Alapelvek:

- az egyenlő hozzáférés biztosítása
- a nemzetiségi gyermeki jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása
- a gyermeket –mint fejlődő személyiséget- gondoskodás és különleges védelem illeti meg
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

Biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, a multikulturális nevelésen alapuló integrációt.

Cél- és feladat meghatározás

A nemzetiségi gyermekek nevelése 3 éves kortól kezdődően életkori sajátosságaiknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően a kultúrájuk és hagyományaik megismerését, elsajátítását, átörökítését és fejlesztését célozza meg- igényeik szerint. Rendszeres óvodába járás mellett iskolaéretten, örömmel várják az iskolakezdést.

Feladataink:

- már 3 éves kortól óvodai ellátásban részesüljenek
- érzelmi biztonság megteremtése
- a családból az óvodába való átmenet segítése
- a magyar nyelven folyó óvodai nevelés, kommunikáció teljessé tétele
- rendszeresen járjanak óvodába
- az óvodai napirend, szokások megismertetése, elfogadása, szükségleteik maximális figyelembe vétele mellett
- az egészséges életmódra való nevelés kiemelt, hangsúlyos kezelése
- gyermekközpontú, személyiségközpontú fejlődés segítése, fejlesztés megvalósítása a különböző tevékenységi formákban
- gyermek- és családvédelem feladatainak megvalósítása (a gyermek a családban nevelkedjék, szükségleteihez igazodó nevelés, személyiségfejlődés biztosítása, hatékony együttműködés a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal)
- váljon értéküké az önzetlenség, az együttérzés, segítőkészség, a munkaszeretet, az igazmondás és a becsületesség.

A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

- A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermekek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart. A nemzetiségi és magyar gyermekek együttes integrált nevelése homogén, életkor szerint osztott csoportokban valósul meg.
- Biztosítjuk a megfelelő mennyiségű és minőségű foglalkoztató és játékeszközöket egyaránt. Az óvodai nevelőmunkát kiegészíti a családdal történő együttműködés, a szülők bevonása, anyás beszoktatás, a projektekbe való bevonással egyaránt.

A nemzetiségi óvodai nevelés formái

- A nevelő-oktató munka tevékenységi formáiban a tartalomhoz igazítva felhasználjuk a nemzetiségi irodalmi, zenei (művészeti), szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Feladatunk a hagyományok, szokások továbbörökítése, az önazonosság megalapozása, fejlesztése.
- A műveltségterületekben rendszeresen beépítésre kerülnek az adott kulturális, népi, hagyományos elemek.
- A nemzetiségi nevelés eredményeként oly módon készítjük fel a gyermekeket a sikeres iskolakezdésre, hogy tudatosan építünk a roma kultúra és a többségi kultúra közötti különbözőségekre, hasonlóságokra.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

- A nemzetiségi gyermekek tanulási folyamata az utánzásra, modellkövetésre épül, melynek alapja az érzelmi kötődés.
- A folyamat szervezésénél biztosított a gyermek számára a választási lehetőség a tevékenységek között. A mikrocsoportos ill. egyéni foglalkoztatási forma hozzájárul a gyermek egyéni fejlődési, fejlesztési üteméhez. A többféle élmény-, ismeret-, tapasztalatszerzési lehetőség biztosított a tevékenységek során, melyben a gyermek érdeklődése, irányultsága, sikerei meghatározóak.
- Elsődleges a közvetlen gyakorlati ismeret- és tapasztalatszerzés, fokozatosan juttatjuk el őket a képszerű ill. verbális gondolkodás szintjére.

- 6 -7 éves korra a családdal való együttműködés folytán alakuljanak ki az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek: a testi, lelki és szociális területen egyaránt.

14 Az intézmény integrációs programja

Alapelv: Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése

Az integrációs programunkkal célunk

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV.törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- esélyegyenlőségének növelése,
- a hátrányok csökkentése,
- egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése,
- az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladatunk

A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális

- személyiségfejlesztő,
- tehetséggondozó,
- felzárkóztató programok szervezése.

Területei

Az integrációs programunk tartalma kiterjed az óvodai nevelés mindazon területeire, amelyek kiemelkedő jelentőséggel bírnak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének elősegítésében.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek során

- segítse a HH/HHH gyermekek településen belüli, teljes körű beóvodázását
- az óvodába lépéskor teljes körű anamnézis készítése
- a gyermekek egyénre tervezett, differenciált készség és képességfejlesztése
- a gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése
- hatékony együttműködés alakítása, fenntartása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel
- igazolatlan hiányzások minimalizálása
- korszerű pedagógiai módszerek megismerése, a mindennapi gyakorlatba való beépítése, a szociális hátrányból fakadó hiányok csökkentése érdekében
- a családok szociális és anyagi helyzetének figyelembevétele (támogatásokhoz való hozzájutás javaslat, az igénytámasztás ne legyen megterhelő a családokra).

Útmutató a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek megszervezéséhez:

Intézményünkben egyre növekszik a szociálisan rászoruló családok száma (HH/HHH gyermekek), ezért különös figyelmet kell szentelnünk arra, hogy a gyermekek ne érezzék a hátrányos megkülönböztetést. A gyermekközpontú, családorientált szemlélet, a társadalmi érzékenyítés alakítása minden óvodai dolgozó feladata.

Az óvodapedagógusok jelzik a gyermekvédelmi felelős és/vagy az igazgató felé, ha valamilyen óvoda gyermek hiányt szenved, szüksége van valamire, amit a szülők anyagi helyzetük miatt nem tudnak biztosítani.

15 Az óvoda tervező, értékelő és dokumentációs rendszere

15.1 Tervezés

Óvodánkban a tervezés a működés minden területére kiterjed: a pedagógiai tevékenységekre, tanügyigazgatásra, munkáltatásra és a gazdálkodásra.

A tervezés célja: a tervezési feladatok meghatározásával és szabályozásával intézményünkben, mint szervezetben a munkánk kiszámítható, egymásra épülő és ellenőrizhető tevékenységekkel valósul meg. A minőségi működés fenntartása és fejlesztése érdekében mind a minőségügyi tevékenységekben, mind az intézményi működés egészében a PDCA-elv érvényesül. Megtervezünk (Plan) hogy mit szándékozunk tenni, leírjuk, hogy akarjuk a cél elérését megvalósítani.

Megvalósítjuk (Do) a leírtak szerint. Az alkalmazotti kört tájékoztatjuk, hogy a tervek szerint végezhesék munkájukat.

Ellenőrizzük (Check) amit tettünk, mérjük, értékeljük az elvégzett munkát, és ezt dokumentáljuk.

Korrekció (Acl) ha jó, ahogy tettük, akkor tegyük ugyanúgy, ha nem, akkor keressük meg a hiba okát és javítsuk ki.

A tudatos pedagógiai munka elengedhetetlen feltétele a tervezés. Évek óta úgy próbáljuk alakítani tervezési munkánkat, hogy az lehetőséget adjon a spontán adódó nevelési helyzetek kihasználására, a gyermeki érdeklődés, kezdeményezés figyelembe vételére, de biztosítsa az óvodapedagógus számára a tervszerű felkészülést, az átgondolt, eredményes fejlesztés érdekében.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített – nem kötelező – feljegyzések, dokumentumok is szolgálják.

Hagyományörző, jeles napok köré szervezett programunkban a tervezés igényli a közös gondolkodást, a tevékenységek összehangolását.

A napi és hetirendet a csoport óvodapedagógusai alakítják ki. A hetirend biztosítja a feltételeket, a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepet.

Az évről évre visszatérő jeles napok és évszakok változása, hagyományok keret adnak terveinek elkészítéséhez.

A tervezést a kompetencia alapú óvodai programcsomag határozza meg. Az ütemterv készítésénél a témajavaslatok kiegészíthetők, választhatóak. A tervek rugalmasan kezelhetőek.

15.2 Értékelés

Az óvodában folyó nevelő, oktató munka mérése, értékelése a „**A nevelőmunka hatékonyságának mérése a Lábodi Csicsergő Óvodában**” című dokumentum alapján történik.

- óvodapedagógusi szerep mérése, értékelése
- dajkák, technikai dolgozók teljesítményértékelése
- a gyermekek fejlettségének szintfelmérése (a nevelőtestület által kidolgozott mérési eszközökkel)
- partneri igény elégedettség mérése.

A nevelőmunka összehangolása az intézményben rendszeres információáramlást igényel.

A rendszeres nevelőtestületi megbeszéléseken lehetőség nyílik az eltelt időszak értékelésére és az előttünk álló feladatok megbeszélésére.

Az igazgató közvetlen megfigyelése, ünnepélyek megtekintése, beszélgetések folyamán ellenőrzi, értékeli, segíti a csoportokban folyó munkát.

Az óvodapedagógusok gyermekekről végzett értékelő munkája:

- anamnézis felvétele az óvodakezdés előtt
- a gyermekek fejlődésének nyomon követését a személyi dosszié tartalmazza
- az óvónő a gyakorlatban a gyermek pozitív értékelésére törekedjen
- értékelése legyen ösztönző, mindenkor reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő.

Az óvodapedagógustól a szülők hat hónappal az iskolakezdés előtt írásos értékelést igényelhetnek a gyermekről.

Az óvodapedagógusok szakmai fejlődésének formái:

- tanulás, önképzés
- szakirodalom folyamatos figyelése, alkalmazása
- szakmai tapasztalatszerzések
- munkaközösségi foglalkozások
- közös elnevezések, értékelések
- tapintatos, őszinte, kritikus, segítőkész bírálatok.

Az óvodában alkalmazott pedagógiai dokumentumok:

- Felvételi- előjegyzési napló
- Felvételi és mulasztási napló
- Csoportnapló
- Óvodai törzskönyv
- Éves munkaterv

Szakmai dokumentumok vezetésének sajátosságai, elvei

Az óvodai nevelés tervezését valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését különböző kötelező dokumentumok, továbbá a pedagógusok által készített feljegyzések szolgálják.

A dokumentumok vezetésének elvei:

- rendszeresség,
- következetesség,
- egymásra épülés,
- folyamatosság,
- összehangoltság,
- tényyszerűség,
- objektivitás.

16 Eljárásrend

- a pedagógiai program átfogó felülvizsgálata, módosítása törvénymódosításkor illetve szükség szerint
- rendkívüli felülvizsgálatot, módosítást kezdeményezhet a nevelőtestület kisebb csoportja (legalább 3 fő), konkrét javaslat írásbeli előterjesztésével
- írásbeli előterjesztés az intézmény igazgatójának, részletes szóbeli előterjesztés nevelőtestületi értekezleten
- pedagógiai program átfogó felülvizsgálatát az igazgató, igazgató helyettes, megbízott munkaközösség vezető végzi
- a pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó hagyja jóvá

16.1 A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai

- hálózatbővítés, leépítés
- szervezeti átalakítás
- a nevelőtestület más program bevezetéséről dönt
- törvényi előírások módosulása
- egyéb érdekegyeztető fórum, módosítási javaslata
- a program bevalás során felmerülő változások beépítése
- a törvényi változásokból adódó feladatok kidolgozása és beépítése.

17 Záró rendelkezések

17.1 A Pedagógiai Program hatálya

A pedagógiai program hatálya kiterjed a Lábodi Csicsergő Óvoda és Konyhára, amely a nevelőtestület elfogadása és a fenntartó jóváhagyása után lép hatályba.

17.2 A Pedagógiai Program nyilvánossága

A tájékoztatás, megismertetés formája, rendje

A pedagógiai programunk az óvoda alkalmazottai és valamennyi érdeklődő partnerünk számára elérhető és megismerhető.

Minden intézményben dolgozó óvodapedagógusnak rendelkeznie kell egy hatályos példánnyal. Tájékoztatás kérhető az igazgatótól, és az óvodapedagógusoktól.

17.3 A hozzáférhető elhelyezés biztosítása

A Pedagógiai Program egy példánya az igazgatói irodában, mindenki számára hozzáférhető helyen kerül elhelyezésre.

A szülői szervezet tagjai, a szülők és érdeklődők előzetes időpont egyeztetés után megtekinthetik a pedagógiai program egy példányát.

18 Legitimációs záradék

A helyi pedagógiai program bevezetésének időpontja: 2024. szeptember 01.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja (Budapest, 1996.)
- Az óvodai nevelés programja (Tankönyvkiadó Budapest, 1989.)
- B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék (Tankönyvkiadó Budapest, 1982.)
- Daróczi Imréné szerk.: Képességfejlesztés játékban, tanulásban (Debrecen, 1994.)
- Forrai Katalin: Ének az óvodában (Editia Musica Budapest, 1974.)
- Hegyi Ildikó Dr.: Fejlődési lépcsőfokok az óvodában (OKKER Oktatási Kiadó. Bp., 1997.)
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan (Gondolat Budapest, 1993.)
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel (Óvodai program Szolnok, 1997.)
- Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelvei (Budapest, 1996.)
- PORKOLÁBNÉ DR. BALOGH KATALIN: Komplex prevenciós óvodai program (Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt. 1999.)
- Stöckert Károlyné szerk.: Játékpszichológia. Szöveggyűjtemény (Eötvös József Könyvkiadó. Budapest, 1995.)
- Kompetencia alapú óvodai programcsomag 2006.
- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja 2018.

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

LÁBODI CSICSERGŐ ÓVODA ÉS KONYHA

Egészségfejlesztési program

Cél:

- Az egészséges életmódra nevelés, az egészség megtartására, megerősítésére történő felkészítés.

A 3-6 éves korosztályra jellemző fiziológiai, életkori sajátosságokat figyelembe véve tervezzük a gondozási tevékenységeket, a mozgásigény kielégítésének feltételeit, az egészség védelmét. Az egészségfejlesztő tevékenység során az egészségi állapot pozitív irányú változása következik be.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása.
- Mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez kapcsolódó szokások kialakítása.

Az egészségfejlesztés területei

1. Egészséges táplálkozás
2. Mindennapos testnevelés, testmozgás
3. Személyi higiéné
4. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez igazgató szerek fogyasztásának megelőzése
5. A bántalmazás, erőszak megelőzése
6. Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

1. Egészséges táplálkozás

Alapelvek:

- Az óvodás gyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítésének szorgalmazását szolgálja.
- Az óvodás gyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása. Az óvodai étkeztetés napjainkban-minden igyekezet ellenére - sem tudja az egészséges táplálkozás minden követelményét teljesíteni. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend-összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén (a kiegészítő táplálkozáson) is múlik.
- Az óvoda saját konyhával rendelkezik, így folyamatos a kapcsolattartás az élelmezésvezetővel, akivel havonta történik egyeztetés az étlap összeállításáról, melyhez az ÁNTSZ ajánlást vesszük figyelembe. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania.

Az alapélelmiszer-csoportok között a következőket tartjuk számon:

- kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
- gyümölcs, zöldség,
- hús, hal, tojás,
- tej és tejtermék,
- olaj, margarin, vaj, zsír.

Nincs azonban egyetlen olyan táplálék, ételféleség sem, amely a felsorolt alapélelmiszer-csoportokban található szükséges tápanyagot megfelelő mennyiségben tartalmazná. Az óvodai ételmezés jelenleg nem tudja biztosítani a gyermekek számára az egész napra szóló élelmiszerek szükségességét.

Az óvoda és a pedagógus feladatai a helyzet javításáért:

- Kulturált körülmények között a fogásokat folyamatosan felszolgálja (várakozási időt kerüli). Az étkezés végén az asztalok rendjének helyreállítását irányítja.
- Megkedvelteti az ízeket, intenzív rágásra ösztönöz, folyamatosan folyadékot biztosít.
- Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa és kés helyes használatával ismerteti meg a gyerekeket.
- Fokozottan ügyel a táplálék érzékeny gyermekek diétájára (mivel diétás étkeztetést nem vállalunk, ezért a szülő, otthonról hozza gyermeke számára az ételt).
- Tanácsot adnak (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki: Kerüljék a családi étkezés során a haszontalan ételek és italok étrendbe állítását, így a cukros, sós, zsíros ételeket és italokat.
- Töröljék étkezési szokásrendjükből a cukrozott szörpöket, befőtteket, kólafélét, a kekszet, a ropit, a chipset. Szerepeljen a családi étrendben kevesebb füstölt hús, felvágott, húskonzerv, állati zsiradék, és annál több alacsony zsírtartamú tej, tejföl, sajt, hal, baromfi (bőr nélkül), barna kenyér.
- Óvodai napirend keretében ismertetik meg az óvónők a dajkákkal együttműködve a gyermekeket új ízekkel, addig ismeretlen étel-és italféleségekkel.
- Az étkezést örömtelivé teszik, jó hangulatot teremtenek az ételek elfogyasztásához.
- Az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében kapcsolják be a napi programba az alternatív egészségfejlesztő programot, (pl. projektek) játékos alkalmat teremtenek arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás).
- Az egészséges táplálkozás egészségre gyakorolt hatásai adnak alapot e tevékenységeknek. Így a gyermekek őszi piacot, zöldséges üzletet, kerteket látogatnak meg. Ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel. Minden érzékszervet megmozgatnak a tapasztalatszerzés során, mindezeket versekkel, mondókákkal, mesékkel, körjátékokkal kísérve teszik még vonzóvá a gyermekek részére az óvó nénik. A legvonzóbbak a kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.
- Az étkezések során előforduló mindenféle tejterméket kóstoljanak meg a gyermekek.

- Beszélgetnek a tej fontosságáról, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét.

2. Mindennapos testnevelés, testmozgás

Az óvodapedagógus feladatai:

A mozgásigény kielégítése és a testi képességek fejlesztéséért változatos napi és heti rendszerben biztosítja a gyermek mozgásigényének folyamatos kielégítését.

- Minden nap szervez mozgástevékenységet (tornaszobában vagy udvaron).
- Heti 1 kötelező testnevelés foglalkozást vezet.
- Megtervezi a helyet, időt, és a közegekben való mozgást fokozatos terheléssel, figyelembe véve a korosztályok életkori sajátosságait. Időjárástól függően (köd, 5 fok alatti hőmérséklet, eső, viharos szél esetén nem) napi 1-3 órát levegő és napfényedzést biztosít a fokozatosságot betartva.
- A nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építi (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak illetve veszélyjelzés elrendelése esetén).

3. Személyi higiéné

Óvodapedagógus feladatai:

Tisztálkodás

- A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.
- Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal.
- A tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénéje a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet.
- A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

- Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán.
- A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között.
- Fokozatosan kialakítja az önállóságot.
- A szülővel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő megfelelő méretű cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

- Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban).

- A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal.
- Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez igazítja.
- Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása.

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiénés szabályok betartatása a gyermekkel.

- A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét.
- Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.
- A gyermekek szükséglete szerint (szülők bevonásával) speciális szakemberek bevonásáról gondoskodik, az óvoda orvosa, fogorvosa, védőnője, szakszolgálatok segítségével.
- A Pedagógiai Szakszolgálat logopédusával konzultál, aki hetente egy alkalommal tart foglalkozásokat óvodánkban. A nevelési év elején a logopédus felméri a beszédhibás gyermekeket, s az órarendjében a fejlesztő foglalkozásokat megtervezi.
- A Pedagógiai Szakszolgálat pszichológusával, egyéb szakemberével kapcsolatot tart, aki szükség esetén, javaslatot ad az egyéni bánásmódra és a fejlesztésre, valamint speciális terápiára fogadja a gyermekeket. Az óvodapedagógus a javaslatokat beépíti az egyéni fejlesztő munkába.

4. Testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez igazgató szerek fogyasztásának megelőzése

Alapelvek:

- A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének.
- Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

- szabad beszélgetések.

A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga a gyermek is (valamilyen aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével, stb. párhuzamosan.

Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és véleménynyilvánítás.

A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:

- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás (le barnulás), szabad mozgás, jókedv, veszélyek (napozás, növényzet.), értéke: füstmentesség, pormentesség, szabad légzés, erő kifejtés, sok mozgás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön,
- "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkérmények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabadlevegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).
- Beszélgetés arról, milyen leszek, ha nagy leszek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).

5. A bántalmazás, erőszak megelőzése

Alapelvek

A WHO definíciója:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás, vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociális fejlődésére. Figyelembe kell venni ennek megítélésakor, hogy milyen mértékben adottak a feltételek a család rendelkezésére álló erőforrásai tekintetében. Minden olyan mulasztás vagy baj okozása, amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

- Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben.

→ Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja –nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

→ Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.)

→ Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszégyenítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem és fültanúja más bántalmazásának. Az érzelmi bántalmazás mindezen komponenseket magában foglalhatja, de egymagában is jelentkezhet.

→ Szexuális bántalmazás a gyermek bevonását jelenti olyan szexuális aktivitásba, amelyet a gyermek nem képes megérteni, felfogni, amelyhez nem tudhatja az érdemi beleegyezését adni, vagy amelyre a gyerek koránál, fejlettségi állapotánál fogva nem érett, továbbá amelyet tilt az adott társadalom/közösség jog-és szokásrendje, illetve az adott környezetben elfogadott tabuk. A szexuális visszaélés létrejöhet felnőtt és gyermek, vagy olyan korú gyermek és gyermek között, ahol a kapcsolat a kor és a fejlettség okán, a kapcsolat felelősségén, bizalmon vagy hatalmi helyzeten alapszik, és a tevékenység az agresszor szükségleteinek kielégítését, vagy megelégedettségét szolgálja. Ez magában foglalhatja, de nem feltétlenül korlátozódik: egy gyermek kényszerítése, vagy készítése bármilyen törvénytelen szexuális aktivitásra, a gyermek kizsákmányolása gyermekprostitúció, vagy más jogellenes szexuális aktivitás formájában, -a gyermek felhasználása és kizsákmányolása pornográf anyagok, videó felvételek, vagy előadások, megnyilvánulások formájában.

Különleges ellátást és kezelést igényel, ha gyermek bántalmaz gyermeket.

Ezekben az esetekben egy gyermeket egy másik gyermek, vagy gyermekek csoportja a konfliktusok szokásos kezelésén túl - ismételten - fizikailag, lelkiileg bántalmaz, vagy szexuálisan molesztál. A probléma kezelésénél igen fontos, hogy az áldozat és az elkövető egyaránt kapjon megfelelő segítséget. Speciális terület a testvérbántalmazás, annak érzelmi vonatkozásai, indulati tartalma miatt.

A pedagógus alapvető feladata a rábizott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat; felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására.

Szükség esetén a gyermek érdekében intézkedést kezdeményez.

A nevelési intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha a nevelési intézmény a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól.

A gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatni kell a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős személyéről (igazgató), valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel.

A kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny".

Nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is. Mindezek megelőzésére nem elég a szülőket felvilágosítani, de a védekezés helyes módszereinek alkalmazására sarkalni is szükséges. Ennek megvalósítása érdekében a szülői értekezleteken megbeszélési anyagként alkalmazzuk az erőszakot sugárzó tömeghírközlések, filmek kivédését is.

6. Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Alapelvek:

- Fontos, hogy rájöjjenek az óvodások; egy kis odafigyeléssel és óvatossággal rengeteg baleset és a vele járó fájdalom elkerülhető lenne.
- A gyermekek megismerkednek a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendővel, illetve ezek közül is azzal, amit ők el is tudnak végezni.
- Ide tartozik a segítségkérés (felöltött értesítése, vagy esetleg mentőhívás), a beteggel való kapcsolatteremtés és a könnyebb sérülések ellátása. A gyerekek megtanulják, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: bicikli, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében. Módszere a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képalvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Általános előírások

A gyermekekkel - az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetni kell a következő védő-óvó előírásokat.

Védő-óvó előírás:

- az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás,
- a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások,
- a tilos és az elvárható magatartásforma.

A védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően kell ismertetni. Az ismertetés ténye a csoportnaplóban kerül dokumentálásra. Az óvoda házirendjében vannak meghatározva azok a védő, óvó előírások, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során meg kell tartaniuk.

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ-ben kerültek rögzítésre.

Elsősegély doboz az elkülönítő szobában található.

Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kultúráltnan étkezik
- Helyesen használja az evőeszközöket
- Önállóan használja a vécét
- Önállóan és helyesen mos kezet, száját öblít
- Szükség szerint használja a zsebkendőt
- Helyesen, megfelelő sorrendben öltözködik, vetkőzik, ruháját helyre rakja
- Szívesen kezdeményez mozgásos játékokat, szívesen vesz részt benne
- Az egészségfejlesztés szempontjait, alapjait ismeri.